

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Problemele industriei agricole

Spirt din cereale, spirt din vin?

In atențiunea dlui ministru Mihai Popovici

România este o țară agricolă. O știm asta dela d. Ministru Madgearu, care deși titular al departamentului industriei și comerțului este agrarianul specialist, al guvernului în calitate de delegat al României reprezentând România în conferințele europene agrare, reportând succese de valoare cam dubioasă.

Cine nu cunoaște pe d. Madgearu va fi surprins de calitățile speciale economice multilaterale ale profesorului de școală comercială de-odinioară. Din păcate însă principiile d-sale, — cari de pe catedră n'au avut efecte direct asupra vieții economice, memoria lor din fericire lăsând o prea efemeră impresie asupra elevilor săi, — aceste aplicate deodată în viața publică a țării, atunci când a devenit titular al diferitelor importante departamente economice au fost încoronate de cele mai negative succese.

Venit la putere, la departamentul industriei d. Virgil Madgearu, dela acest pedestal public înalt, ea reprezent oficial al industriei naționale

declară întreagă industria țării parazitara,

manifestându-se astfel cel mai anti-industrial dintre toți miniștrii actualului guvern și începându-și funesta activitate prin aplicarea doctrinelor d-sale în viața economică. In urma acestei activități

întreaga producție industrială a țării are forte mult de îndurat.

Sacrificiile industriei nu s'au terminat însă aci. Trecurt la departamentul finanțelor, — după demiterea dlui Popoviciu, acest departament întotdeauna fiind pentru d. Virgil Madgearu atingerea scopurilor sale de dictator financiar al țării, — d. Virgil Madgearu după un scurt interimat de câteva luni a adus atât fiscal, cât și

întreaga viața economică la dezastru.

De această activitate a d-sale sunt legate atâtea legi și fărădelegi, cari nu ne lasă un moment nelămurii asupra incompetenței și calităților speciale economice și financiare ale d-sale. Ar fi greu însă a cuprinde într'un singur articol, măcar în scurt rezumat activitatea d-sale la departamentul finanțelor. Ne vom mărgini numai la cea mai nefastă lege, care se leagă de memoria interimatului

lui d-sale, și anume, aceea a spirtuoaselor.

Pornind de la ideea că, țara românească agricolă, recunoaștem cu toții acest adevăr, — trebuie să admitem un principiu general:

sustinerea înainte de toate a intereselor producției agricole și sprijinirea ei pe toate liniile.

Este un principiu de la care nu se poate abate nici un politician sau economist al acestei țări.

Saptezeci și opt la sută dintre locuitorii sunt agricultori și deci conducătorii țării cât și specialiștii economiști trebuie să țină cont de acest important fapt. In toate țările, unde agricultura are rolul de conducere ca factor principal în producția generală se caută modalitățile cele mai efective pentru valorizarea produselor fie prin vânzarea lor ca produse brute pe piața internă și streină, fie printr'o industrializare. Ca

Un nou regim se reclamă

Studind noua lege a spirtuoaselor, putem constata, că până când legea Garoflid nu a favorizat excesiv pe producții de vin,

anual se aducea pe piață 40 vagoane spirt de vin

după cari se plătea un impozit de 20 milioane lei.

După ce au ajuns încurajați prin 500.000 lei la vagon, deci în total legea Garoflid,

producții de vin și-au urcat producția de spirt din vin de la 40 vagoane la 120 vagoane,

în detrimentul industriei legale de spirt, cauzând prin plusul de 80 vagoane mari daune și vieții economice din România prin intensificarea producției și consumului acestei beuturi.

Industria spirtului după 5400 vagoane spirt de consum, valorizat înainte de 1926, a plătit de litru 25 lei, deci în total

un miliard și 300 milioane în impozite

asupra spirtului. Dacă acest impozit s'ar fi sporit la 50 lei de litru, atunci industria de spirt ar fi contribuit la venitele fiscalului cu

un impozit de peste 2½ miliarde,

deci în decurs de trei ani, decând legea Garoflid este în vigoare, venitele fiscalului s'ar fi cifrat

rezultat al acestui principiu Statul, — în special la noi, — trebuie să încurajeze înființarea unor industrii de acest gen, așa numite industrii agricole. In cadrele acestui concern de industrie în afară de aceia a zahărului, morăritului, berei, textilelor un rol de prima importanță are industria spirtului din cereale.

Intr'unul din numerile trecute de ziarului „Ardealul Economic” am publicat și noi în resumat legea spirtuoaselor a dlui Virgil Madgearu, cu rezerva de-a reveni asupra lacunelor acestei legi. Vom face un rechizitoriu asupra acestei legi numai cât privește partea care se refră la

avantagiile ce ofere aceasta spirtului din vin în detrimentul spirtului din cereale,

documentând cu cifre și dovezi concrete pagubele enorme cauzate economiei naționale prin această favorizare a spirtului de vin

la peste 7½ miliarde din impozitul spirtului.

Dar cu actuala lege, statul a încasat din aceste impozite anul trecut numai 500 milioane, iar

anul acesta până acuma numai 300 milioane lei

s'a încasat la capitolul de impozite asupra spirtului. In consecință în decurs de trei ani,

plusul de 3×80 vagoane spirt din vin a costat fiscalul peste 7 miliarde lei,

cauzând daune de mai multe miliarde și vieții economice.

In Basarabia, unde anul trecut a fost foamete, s'au plantat 126.000 Ha cu vie așanumită „teras” ale cărei produse sunt bune numai pentru fabricarea spirtului de vin.

Nu știm, de ce a fost necesar să se planteze 126.000 hectare cu vie în Basarabia, unde ar fi trebuit să se cultive grâul și porumbul și nu produse, cari

servesc exclusiv numai pentru fabricarea spirtului de vin mai costisitor,

decât spirtul produs din porumb, meleasă ori cartofi. Cele peste șapte miliarde pierdute în decurs de trei ani în urma noiei legi, dacă s'ar fi împărțit între cei vre-o 50.000 podgo-

reni și proprietari de cazane, ar fi contribuit la îmbogățirea acestora mai intensiv, decât legea Garoflid, care cu toată protecția excesivă nu le-a putut realiza nici o îmbunătățire.

Agricultura de asemenea a avut mult de suferit în urma noului regim, pentru că

nu și-a putut valoriza cam 16.000 vagoane de porumb, meleasă și cartofi,

deoarece industria spirtului în urma noiei legi, nu le-a putut utiliza. Astfel au mai rămas nevalorizați peste 30.000 boi grași, pentru că industria de spirt, în actualul regim fost nevoită să înceteze cu îngrășarea boilor.

In urma noiei legi, au rămas fără lucru mai multe mii de lucrători și peste 24.000 vagoane lemne nevândute,

pe cari industria de spirt le-ar fi putut absorbi, dacă n'ar fi fost stânjenită în activitatea ei, de noua lege. Dacă mai avem în vedere, că în urma noiei legi a spirtului se stânjenese peste 240 fabricanți de spirt la cumpărarea unor mari stocuri de produse, dintre cari sunt, după cum am mai arătat: 16.000 vag. cereale 24.000 vagoane lemne 30.000 boi și altele, atunci oricine își poate închipui, că de ce sunt atât de reduse prețurile cerealelor în România. In Brașov de pildă anul trecut, cartofi în valoare de 150 lei, ne cu 40 lei nu se puteau vinde și în regiunea Brașov și Treiscaune, s'au lăsat putrezite peste 6000 vagoane de cartofi, în pământ,

numai ca să se poată produce în plus 80 vagoane spirt de vin din struguri „teras”.

Dacă mai avem în vedere, că din punct de vedere valutar, cât de important ar fi fost să exportăm 30.000 boi grași pentru cari

s'ar fi adus în țară valute streine de peste un miliard lei

și că România, care produce peste 600.000 vagoane porumb, acum nu poate să exporteze spirt, ca să importe valute streine pentru el, că prin distrugerea industriei spirtului, CFR au pierdut un venit de peste 100 milioane, constatăm, că legea Garoflid peste toate aceste s'a contribuit numai la demoralizarea populației rustice, urcând impozitul asupra spirtului la 1.100.000 lei de va-

gon. Azi ficcare țărani fierbe acasă
spirt primitiv și nesănătos și

pretutindeni se găsește bănturi din
spirt neigienic,

după care fiscul nu prea încasează
impozite.

Dl Madgearu a alcătuit noua lege
a spirtului după ideologia leului Garo-
flid, eu toată a putut constata,
că astfel la capitolul impozitelor a-
supra spirtoaselor, lipsese anual
cam două miliarde.

In urma celor relatate, eu tot
dreptul întrebăm:

Dacă România în primul rând este
o țară producătoare de cereale, ori
de struguri și dacă 90% din suprafa-
ța țării produce cereale ori struguri
și dacă interesul celor 50.000 de pod-
goreni este mai important, decât al
celor 12 milioane de țărani, producă-
tori de cereale.

Dacă suntem o țară viticolă, a-
tunci n'aveam decât să altoim vițe și
să nu cultivăm vițe sălbatice pe o în-
tindere de 126.000 hectare.

Ungaria a investit pentru altoiri
de vițe și pomi fructiferi peste 20
milioane pengő, deci 600 milioane lei.

Dar în România în care pe o în-
tindere de 90% se cultivează cereale
și

fiindcă dintre locuitorii țării ro-
mânești, 14 milioane sunt agri-
cultori,

este necesar să se întreprindă
o politică agrară și nu viticolă,
și în consecință să se favorizeze in-
dustria agricolă, din care în special
cea de

spirt, berea morărit și de zahăr
modificându-se legea spirtului în a-
cest sens.

Sperăm, că dl Mihai Popovici,
ministru de finanțe, constatând re-
zultatul greșelilor dlui Madgearu, și
ale dlui Garoflid, noua lege a spirtu-
lui o va modifica în principiu indi-
cat pe care îl reclamă și agricultura.

Traian Chirilă.

Alegerea președintelui bursei din Timișoara

Comitetul de direcție al bur-
sei de efecte din Timișoara s'a
întrunit în ședința plenară
pentru a îndeplini formele le-
gale necesare. Președinte al
bursei a fost ales d. I. Baltescu,
care luând cuvântul și mulțum-
mind pentru alegere, a promis,
că va fi întotdeauna la înălți-
mea datoriei, demonstrând, că
bursa din Timișoara va fi între
primii factori aducători de
noui energii în viața comer-
cială a Banatului.

De persoana noului președin-
te se leagă mari speranțe. Ac-
tivitatea bursei de efecte, adu-
când ordine și reglementare în
tranzacții, va avea un efect sa-
lutar atât asupra înviorării vie-
ții financiare, cât și asupra
normalizării celei economice.

Megnyit a Casa Noastră erdődi fiókja

A Casa Noastră șatmári
pénzintézet erdődi fiókja meg-
kezdette működését, melynek
vezetését dr. Mircea Augustin
közjegyző vállalta el.

A șatmármegyei Takarék- pénztár új fiókja

A Szatmármegyei Takarék-
pénztár Rt. folyó hó 16-án meg-
nyitotta Máramarosszigeten a
fiókját Boros Samu cégjegyző
vezetésével.

A gabona és a borszeszgyártás problémája Romániában

Popovici miniszter figyelmébe

Amig a Garoflid-féle szesz-
törvény nem támogatta agyon
a romániai bortermelőket, ad-
dig évente 40 vagon borpárlat
került forgalomba, amely után
vagononként 500 ezer lej, ösz-
szesen tehát 20 millió lej adót
fizettek. Amikor a romániai
bortermelők abba a szerencsés
helyzetbe kerültek, hogy Garo-
flid-féle törvény a szeszipar
romjain és kizárólag e célra
készült adóreformmal kedvez-
ményeket biztosított részükre
és a legális szeszipart prohibi-
tív jellegű adókkal sújtották, a
romániai borpárlat összerme-
lését az eddigi 40 vagonról si-
került 120 vagonra felemelni.
A köz szempontjából azonban
az évi 80 vagon borszesztöbblet
termelése és fogyasztása su-
lyos károkat okozott Románia
egész közgazdasági életének.

A szeszipar az 1926. év előtt
eladott 5400 vagon konzum-
szeszt, amely után literenként
25 lej, összesen tehát 1 milli-
árd 300 millió lej adót fizetett.
Ha 50 lejre emelték volna fei
a szeszadót, úgy a szeszipar két
és félmilliárd lej adóval járult
volna hozzá az államkincstár
bevételeihez. Minden egyébtől
eltételezve három év alatt, ami-
óta a Garoflid-féle törvény élet-
ben van, befolyt volna 7 és fél-
milliárd lej szeszadó, így azon-
ban az államkincstár tavaly
csak 500 millió lej, az idén
pedig eddig csak 300 millió lej
bevételhez jutott szeszadóból.
A köznek tehát a 3 év alatt a
3x80 vagon borpárlattöbblet 7
milliárd lejébe került, de ezen-
kívül is milliárdos értékkel ká-
rosodott a közvagyon.

Besszarábiában, ahol tavaly
éhínség volt, 126 ezer hektárt
ültettek be úgynevezett „terás-
szőlővel, amelyből szüretelt bor
nem alkalmas emberi élvezetre,
hanem csak borszesz gyártására
használható. Vajjon Bessza-
rábiában, ahol a 126 ezer hek-
tárt buzával, vagy tengerivel
kellett volna és kellene bevetni
és Romániában, — a világ má-
sodik tengeritermő államában,
ahol évente 300 ezer vagon ten-
gerifelesleg van, amely csak ne-
hezen exportálható — miért
szükséges új nyersanyagról
gondoskodni?! Olyan produk-
tumról, amely semmi másra
nem alkalmas, csak szesz elő-
állítására, amely viszont há-
romszor olyan drágán állítható
elő, mint a tengeriből, melasz-
ból, vagy burgonyából készült
szesz. Ha az elvesztett 7 mil-
liárd lej három éven át kiosz-
tották volna az 50 ezer szőlőter-
melő és kazántulajdonos kö-
zött, gazdaggá tették volna
őket, mert a Garoflid-féle tör-
vény agyontámogatása nem ho-
zott részükre javulást.

Hogy mit javasolt a mező-
gazdaság az új rendszerrel?
Eladatlan maradt 16 ezer va-
gon tengeri vagy ennek megfe-
lő burgonya, illetve melasz,

amelyet a szeszipar nem tudott
feldolgozni a Garoflid-féle tör-
vény rendelkezései miatt. El-
adatlan maradt 30 ezer darab
hizott ökör, mert a szeszgyárak
a megfelelő termelés hiányá-
ban kénytelenek voltak a hiz-
lalást beszüntetni. Munka és
foglalkoztatás nélkül maradt
több ezer munkáskéz és eladat-
lan maradt 24 ezer vagon fa,
amelyet a szeszipar felhasz-
nálhatott volna. Ha még fi-
gyelembe vesszük azt, hogy
az új szeszadótörvény 240 szesz-
gyáros vásárló kezét és erejét
bénította meg 16 ezer vagon
gabona, 24 ezer vagon fa és
30 ezer drb. ökör megvételénél,
ugy még a laikus is megértheti,
hogy miért alacsonyok a buza-
árak Romániában!

Brassóban tavaly a koráb-
ban 150 lejes áru burgonya
még 40 lejért sem volt eladha-
tó. Körülbelül 6 ezer vagon
burgonya rothadt el Brassó- és
Háromszékmegyében a föld-
ben, csak azért, hogy 80 vagon
borszessel többet termelhes-
senek a terás szőlő tulajdono-
sai.

Ha ezekhez a romboló hatá-
sokhoz még hozzávesszük azt,
hogy a valuta javítása szem-
pontjából milyen fontos lett
volna 30 ezer darab hizott ök-
röt exportálni és ezért 1 mil-
liárd lej idegen valutát szerez-
ni az ország részére és hogy
a 600 ezer vagon tengerit ter-
melő Románia még ma sem
tud szeszt exportálni és érte
idegen valutát behozni, továb-
bá, hogy a szeszipar tönkreté-
le következtében a CFR. leg-
kevesebb 100 millió lej évi be-
vételtől esett el, úgy e szomorú
mérleg sivárságát csak fokoz-
ni fogja az, hogy a Garoflid
törvény megmetyézte a köz-
morált, mert a vagononként 1
millió 100 ezer lejre felemelt
szeszadó végiggázolt a falusi
parasztlakóság és a polgárság
közérkölcsein. Ma minden fa-
luban, minden paraszton otthon
főzi a szeszt primitív, az egész-

segre ártalmas módon, minde-
nyütt fekete szeszt árulnak,
amely után a kincstár egyet-
len bani adót sem vételez be.

Madgearu miniszter szintén
a Garoflid-féle ideologia hatá-
sa alatt alkotta meg a szesz-
adó reformjáról szóló új tör-
vényét, holott megállapíthatta
volna, hogy az állami költség-
vetésből évente 2 milliárd lej
hiányzik szeszadó címén. Jog-
gal, kell feltennünk ilyen körül-
mények között a következő kér-
déseket:

Románia elsősorban gabo-
natermelő vagy szőlőtermelő
ország-e és vajjon az ország
területének 90 százalékát ga-
bonával ültetik-e be, vagy
szőlővel és hogy vajjon az 50
ezer szőlőtermelő érdeke fon-
tosabb-e mint 12 millió gabo-
natermelő parasztté?!

Ha szőlőtermelő ország va-
gyunk, akkor a szőlőt meg-
kell nemesíteni és a 126 ezer
hektáron nem vadszőlőt ter-
melni! (A kis Magyarország
20 millió pengőt, 600 millió
lejt fordított a szőlőültetvé-
nyek és gyümölcsfák nemesi-
tésére).

Miután pedig a Romániában
megművelt földterület 90 szá-
zaléka gabonával van bevetve
és Románia 14 millió lakosa
földművelő, akkor Romániá-
ban agrárpolitikát és nem szőlő-
politikát kell csinálni! Ebben
az országban legelsősorban a
mezőgazdasági ipart — és ezek
között is főleg a szeszipart, a
söripart, a malomipart, a cu-
koripart, vagyis az agráripart
— kell támogatnia és ennek a
szellemében kell a közelebről
megnyíló új parlamenti ciklus-
ban az új szesz-törvényt meg-
alkotni.

Reméljük, hogy Popovici
Mihály pénzügyminiszter ur
Garoflid és Madgearu elhibá-
zott intézkedéseinek okulva az
új szesz-törvényt a köz érdeké-
ben és ilyen szellemben fogja
megalkotni.

Chirila Traian.

Prima Casă de Păstrare a Județului Hunedoara a fuzionat cu Banca In- dustrială și Comercială din Hațeg

Banca și-a deschis filiale în Petroșani și Lupeni, iar în
Vulcan își deschide o agenție

Una dintre cele mai vechi
institute financiare maghiare
din Banat „Prima Casă de
Păstrare a Județului Hune-
doara” din Hațeg, înființată
acum 59 de ani, a fuzionat cu
Banca „Industrială și Comer-
cială din Hațeg” care are o
vechime de 36 ani.

Banca, în urma fuziunii și-a
sporit capitalul dela 5 milioa-
ne la 10 milioane lei, înfiin-
țându-se filiala în Petroșani
și Lupeni, iar în Vulcani își

înființează a agenție. Banca
Industrială și Comercială din
Hațeg și-a și mutat biourou-
le în localurile pe care „Pri-
ma Casa de Păstrare a Jude-
țului Hunedoara” le-a avut în
Hațeg.

Director al băncilor fuzio-
nate este dl dr. Ludovic Deak,
care cu agilitatea dsale con-
duce institutele fuzionate
spre satisfacția industriașilor
și comercianților din Ha-
țeg.

NOTE

Noul sindic al Bursei din Timișoara. În ședința recentă a adunării mijlocitorilor oficiali depe lângă bursa de mărfuri Timișoara, s'a decis a se supune Ministerului de industrie și comerț numirea dlui Ludwig Rado ca sindic al acestei burse, în locul dlui dr. Stoica demisionat.

Ministerul de finanțe a trimis un ordin telegrafic administratorilor financiari din țară, prin care li se pune în vedere să primească hârtie monetă de 20 și 5 lei în contul impozitelor în orice cantitate, până în seara zilei de 30 Septembrie a. e.

Renta stabilizării admise la licitațiile publice. Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular administratorilor financiari prin care le face cunoscut că titlurile de rentă ale împrumutului de stabilizare pot fi primite drept garanție la licitațiile publice, acestea fiind titluri garantate de Stat. Valoarea lor va fi calculată la paritatea legală.

Pharcetele Kocsis din Brașov sunt escelente.

Reduceri pe C. F. R. pentru meseriași. Comitetul de direcție al căilor ferate a aprobat o reducere de 50 la sută din taxele tarifare, numai la înapoiere, meseriașilor din toate breslele și corporațiile, ce vor participa la congresul ce va avea loc la București, în zilele de 28 și 29 Septembrie.

Participanții cari beneficiază de reducere pe cfr. în baza carnetului de identitate tip cfr. nu vor mai beneficia de reducere de mai sus.

Funcționarea debitelor de spirt. Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular administratorilor financiari prin cari li se face cunoscut ca urmare la ordinul telegrafic No. 201.506 din 5 Iulie a. e., că Ministerul acordă termen până la 1 Ianuarie 1931 pentru funcționarea debitelor cu amănuntul și ridicata ale fabricanților de spirt din cereale.

Taxa de joncțiune pentru liniile de garaj. Direcțiunea Regiei autonome a căilor ferate a hotărât ca taxa de joncțiune, pentru liniile de garaj, de 30 lei de fiecare vagon, indiferent de capacitatea lui portativă, să se înscrie, pe viitor, în scrisorile de trăsură, cartându-se ca taxă accesorie.

Tariful de mărfuri polono-român. Direcțiunea Regiei autonome a căilor ferate face cunoscut că tariful de mărfuri polono-român, partea II, fascicolul 2, nu s'a abrogat pe data de 15 August, ci a fost menținut în vigoare și peste această dată.

Az orosz fa nem tudja Magyarországról kiszorítani az erdélyi fát

Sikertelen volt az orosz fa magyarországi importja

Megirtuk, hogy tökehiányban szenvedő magyarországi érdekeltség, amelynek vezetői szomorúan szerepeltek a faszakmában,

az orosz fa importjának próbáltak propagandát csinálni Magyarországon

és megállapodást létesítettek a berlini szovjet-kirendeltséggel. Az oroszok az összes nyersanyagpiacokon többnyire

nemlétező áruval krachot akarnak előidézni,

hogy a kapitalista termelés válságát előidézzék. Természetesen így érthető, hogy egyes államok, — mint Svájc, — nem vásárolnak orosz nyersanyagot, még ha az történetesen olcsóbb volna is.

Megirtuk, hogy

az orosz fa Magyarországra nem tud gravitálni

és hogy az ajánlatnak inkább blöff jellege van. Azóta kiderült, hogy ez így is van, mert az orosz fenyőfát Buda-

pestre hozni 85 pengőnél olcsóbban nem lehet és a 90 pengős eladási árral szemben

az Erdélyből importált fenyő ára még mindig 65—70 pengő körül mozog.

Nyilvánvaló tehát, hogy az egész orosz faüzletnek Magyarországon is inkább az volt a célja, hogy az árakat lerontsák, nem pedig az, hogy fát hozanak. Legalább is ezt mutatják a számok, amelyeket szakemberek adatai alapján közölhetünk. Az érdekeltség, amely az orosz fát be akarta hozni, még finanszírozót sem tudott találni.

Ilyen körülmények között, ha van közgazdasági lelkiismeret, az üzlet uszályhordozói önmaguktól megkérdeztetik, hogy szabad volt-e a falrafestett orosz fával ilyen káros manipulációt folytatni, amiből mindenkinek kára volt. Az orosz fa ilyen differencia mellett csak blöff marad, amely Magyarországon nem értékesíthető.

Banca „Timișana” se sanează cu un împrumut de 100 milioane

„Timișana” își retrage cererea de concordat

concordat forțat,

O comisie de cetățeni ai Timișoarei în frunte cu d. primar dr. Baltă, d. dr. Mercea, decanul baroului prezentându-se dlui prim ministru pentru a solicita

concurusul guvernului la a-sanarea băncii „Timișana”

și obținnd promisiunea formală a concursului,

direcțiunea băncii a hotărât să retragă cererea de

pe care banca o înaintase tribunalului.

E vorba de o sumă de aproape una sută milioane lei, pe care guvernul o oferă ca împrumut.

Comisia va sta la București până la întoarcerea dlui M. Popovici, ministrul de finanțe, pentru a îndeplini formele împrumutului.

Bukarestben új faipari vállalat alakult erdélyi erdőségek kitermelésére

Bradul Românesc S. A. R. pentru Industria Forestieră cég alatt Bukarestben, nagysomkuti fenyőerdőségek kitermelésére faipari vállalat alakult. A vállalat részvénytőkéje 500.000 lej, amely ezer darab 500 lej névértékű részvényből áll.

Részvényesei Tibil Ioan

(Nagysomkut), Radu Seinescu (Bukarest), 100.000—100.000 lej. V. Ghibaldan 50 ezer, Micu Ciocos 110.000 lej, A. Oprea 20.000 lej, H. Bruna 20.000 lej és Comsa Emil bukaresti erdőkitermelő 100.000 lej tőkével. A vállalat működését már meg is kezdte.

Fizetésektelenségek, kényszeregyezségek, scődök

Schönzweig & Beer nagyváradi festékkereskedés kényszeregyezségi tárgyalásán a hitelezők többsége a felajánlott kvóta elfogadása mellett döntött

Kövendy Károly kolozsvári fűszerkereskedő magánegyezségét 40—70 százalékos készpénzfizetéssel perfektualta.

Metzger Miklós vegyeskereskedő (Nagyjócsa) 40 százalékos magánegyezséget ajánlott fel. A cég passzívainak összege 130.000 lej.

Bosniac Viktor bórkereskedő (Arad) egyezségét perfektualta. A cég 60 százalékos 1930. október 1-től fizet, felesége garanciájával, 12 havi egyenlő részletben.

Andor László kolozsvári bórkereskedő magánegyezségéhez a hitelezők 90 százaléka hozzájárult. Az áruraktárt értékesítés végett bizományi alapon a *Bergner Mór* kolozsvári cég vette át.

Teitelbaum H. szatmári bórkereskedő fizetésektelenséget jelentett. Aktivái: áruraktár 269.538 lej, künnlevőségek 70.462 lej. Passzívái: 540.000 lej, készpénztartozás (jelzálogbiztosíték) árutartozások 365.335 lej, összesen 905.335 lej. A cég 30 százalékos kvótát ajánlott fel.

Weigner Herman temesvári órász és ékszerész fizetésektelenséget jelentett és 50 százalékos magánegyezséget kezdeményezett hitelezőivel.

Fesztinger Dávid nagyenyedi fűszerkereskedő kényszeregyezségét a gyulafehérvári törvényszék omologálta. A cég a *Banca Goronul* garanciája mellett 1930. nov. 19-től kezdődőleg 6 egyenlő félévi részletben 50 százalékos fizet.

Fanu Stanescu csikszeredai fűrésztelepe 6 millió lej passzívával 60 százalékos kvótával kényszeregyezséget kért.

Antal és Dvorak brassói cég kényszeregyezségi kérését vizsavonta.

R. Tabak & Co (Brasov) köztöltőüzlet kényszeregyezségi kérését a brassói törvényszék elutasította. Felebezés folytán az ügy a táblához került. A cég — értesüléseink szerint — még a döntés előtt főrekszik magánegyezségre és ilyen irányu lépéseket tett folyamlatba.

Schmidt Adolf cipőkereskedő (Fogaras) két év alatt fizetendő 60 százalékos kvótával 7 százalékos kamatmegterítéssel kényszeregyezséget kért. Aktivum 517.243 lej, passzívum 651.572 lej.

Jakobi Testvérek nagyváradi kenyérgyár kényszeregyezségi tárgyalásán a hitelezők többsége a cég által felajánlott kvótát elfogadta.

A brassói Kocsis-féle parketta elsőrangú.

Fondat: 1823.

Fondat: 1823.

BARCELONA 1929. Distincțiunea cea mai înaltă: Diplomă de onoare.

Fabricele de postav și țesături de modă din Brașov

Wilhelm Scherg & Cie S. A.

recomandă produsele lor apreciate de stoffe de modă pentru domni și dame

cari în privința execuției lor excelentă, de prima clasă nu rămân în nici un fel în urma celor mai bune produse străine.

„Casa noastră“ și-a deschis filială și în Arad

Marele institut financiar din Nordul Ardealului „Casa Noastră” și-a deschis filială și în Arad, sub conducerea dlui Dr. Augustin Mircea, notar public, continuând să-și extindă sfera de activitate.

Kollektiv biztosítást kötnek az UGIR vállalatok

Az UGIR vállalatok kollektiv biztosítási akciójához eddig mintegy 40 vállalat jelentkezett be csatlakozásért.

Az akció élén Beck igazgató, a Cămpeni Erdőipar Rt. (Bistra) igazgatója áll.

Casa de tricotage „Gloria” își deschide filială în Cluj

Casa de tricotage „Gloria” a luat în chirie dela „Banca Centrală” în Cluj, str. Regina Maria No. 3, un local, în care își deschide o filială.

Uj szövő-fonó iparvállalat a Bánságban

A napokban új szövő-fonógyár építésének előmunkálatait kezdték meg Orsoán.

A gyár, amely kezdetben 150 szövőszékkel indítja meg a termelést, angol és román tőkecsoport alakítása s részvénytársasági alapon kezdi meg működését.

A dunai államok idejének termését a nemzetközi bank fogja finanszírozni?

Egyes lapok közlése néhány állam, így Románia, Jugoszlávia, Bulgária és Magyarország nemrégiben azzal a kéréssel fordult a Baselben székelő nemzetközi bankhoz, hogy ez nyújtson hitelt az idejének finanszírozására.

A nemzetközi fizetések bankjának a statumai az ilyen hitelt megengedik s így nem kétséges hogy ez a bank az egyes államok nemzeti bankjainak rövidlejáratu hitelt folyósít erre a célra.

Alaptőkét emelt a Gazdák Bankja Rt.

Gazdák Bankja Rt. név alatt kérte cégének bejegyeztetését az eddig szövetkezeti alapon működő Kolozsvári Gazdák Hitelszövetkezete.

A cégváltozással egyidejűleg a szövetkezet eddigi 400 ezer lejes alaptőkéjét 1 millió 200 ezer lej részvénytőkére emelték fel.

Megakadályozzák a csempészetet...

A vámhatóságok intézkedésére a Sighetet Slatinával összekötő Tisza hidat a kereskedelmi forgalom elől lezárták, hogy ezzel a csempészt megakadályozzák.

A csehszlovákiai importáru, amely Slatinán felhalmozódott, most Teresvan, illetve Dragosvoda (Hosszmező) határállomáson keresztül kerül nagy költséggel Sighetre.

Kényszeregyezséget kért a Dibela kötöttárúgyár és Bergner Mór bőrüzlete

A törvényszék elvben elfogadta a Dibela kérését — Magánegyezséget köt a Bergner cég

Az egyre nyomasztóbb krízis arra kényszerítette a kolozsvári Dibela kötöttárúgyarat, Erdély egyik legnagyobb trikotázs üzemét, hogy fizetési képzetlenséget jelentsen be. A gyár rendkívül szolid üzletvezetéséről volt közismert és a legutóbbi időkig minden nehézség nélkül állta az általános gazdasági válságot, annak ellenére, hogy különböző fizetési képzetlenségek s dubiózáz vált követelések révén rendkívül érzékeny veszteségeket szenvedett. A gyár pillanatnyi nehézségeihez hozzájárult az is, hogy néhány trikotázsüzem dumping-árakkal dolgozott, ami a Dibela is nagyszabású árleszállításra kényszerítette. Egy héttel ezelőtt az egyik kolozsvári bank előjegyeztette magát a Bergner-cég ingatlanaira, amelynek következményeképpen nyomban jelentkeztek az összes többi hitelezők is. A megindult szanalási tárgyalások nem vezettek sikerre és így a Dibela-gyár kénytelen volt a fizetési képzetlenséget bejelenteni és kényszeregyezséget kérni.

A gyár, amely Bergner Dezső, Bergner Zoltán és Bergner Imre közkereseti társasága 76 millió 131.947 lej passzívát mutat ki a státuszban, amely összegből

a fedezetlen tartozás 12 millió 731.829 lej.

A cég a kényszeregyezés jogerőre való emelkedésétől számított harmadik hónaptól kezdődően 21 havi részletben fizetendő,

60 százalékos kvótát ajánlott fel hitelezőinek.

A Dibela-gyár fizetési képzetlensége magával sodorta Kolozsvár legrégebbi és egyik legszolidabb és legjobban megalapozott bőrkereskedelmi vállalatát, a Bergner Mór bőrkereskedést, amely családi kapcsolatok révén sokmillió obliációval érdekelt a Dibela-gyárnál. Így a Bergner Mór cég a Dibela-gyárral egyidejűleg szintén kényszeregyezési kérést nyújtott be a kolozsvári törvényszékhez.

A Bergner Mór-féle bőrüzlet vagyoni státusa szerint a cég passzíváinak összege 29 millió 621.991 lej, amely összegből

a fedezetlen tartozás 9 millió 390.548 lej.

A cég a kényszeregyezés jóváhagyásától számított harmadik hónaptól kezdve 24 havi egyenlő részletben

60 százalékos kvótát ajánlott fel hitelezőinek.

Farkas Mózes magánegyezségről tárgyal

A két cég főhitelezői megértő és méltányos álláspontot foglalnak el és így remélhető, hogy a kényszeregyezés sima lefolyású lesz. Azok a tárgya-

lások, amelyeket dr. Farkas Mózes folytat a hitelezőkkel, reményt nyújtanak arra, hogy hosszabb türelmi idő és újabb hitelek nyújtásával

a cég magánegyezséget köthet.

Ha a folyamatban lévő tárgyalások eredményre vezetnek, úgy a Dibela feldolgozza a raktárán lévő nyersanyagkészletet, 20 eladási telepe után a közelebről meginduló szezonban értékesíti a készáru és ebben az esetben a jövő évi január elsejével a gyár működését megszünteti, esetleg reorganizáltan és speciális gyártási ágakban folytatja csak tevékenységét. A vállalatnál annyi a stabil investált anyag, gépek, műszaki felszerelések, berendezések, ingatlanok, hogy ennek a hatalmas vagyontömegnek gyors értékesítése, illetve likvidálása a lehetetlenséggel határos.

A fizetési képzetlenség okairól s a kibontakozás lehetőségeiről Bergner Dezső, a cégek egyik tulajdonosa a következőket mondotta:

Bergner Dezső: — Nem éltünk vissza a konjunkturával...

— A bőrüzlet kitünően prosperált, kötelezettségeket vállalt azonban a Dibela gyárért, amelynek a két legutóbbi dekonjunkturális évben súlyos nehézségekkel kellett megküzdenie.

— Az elmúlt évben körülbelül 10 millió lej értékű értékesíthetlen áru maradt vissza a gyárnál, az idei őszi szezon csak későn és vontatottan indult meg és mi számolva a megváltozott és súlyos viszonyokkal, már kellő időben foglalkoztunk azzal a tervvel, hogy

a Dibela-t vagy megszüntetjük, vagy átszervezzük.

— A családi vagyont tekintélyes részét investáltuk a vállalatba, újabb forgótőkét nem tudtunk szerezni és amikor egyik hitelezőnk tulzott óvatosságból zálogjogi bekebelezést eszközölttetett ingatlanainkra, nem volt más megoldás, részünkre, mint a kényszeregyezés megkérése.

— Ha türelmi időt kaptunk volna vagy kapunk, úgy a Dibela likvidálása után mindkét cég szanalása sikerül és

az összes hitelezők megkapnák 100 százalékos követelésüket.

— Mi nem éltünk vissza a konjunkturával, életünk és tevékenységünk mindenki előtt nyitott könyv, első voltunk az üzlet nyitásakor és utolsók akik a napi munkából távoztunk, de a súlyos gazdasági és pénzügyi viszonyokkal nem bírtuk tovább az egyenlőtlen küzdelmet.

A kolozsvári törvényszék a szeptember 27-ikén megtartott tárgyaláson elvben helyet adott a Dibela kérésének és a hitelezők leszállítására október 27-re hatánapot tűzött ki.

A Bergner Mór-féle bőrüzlet folytatja tárgyalásait a hitelezőkkel és biztosra vehető, hogy sikerülni fog magánegyezséget kötnie.

Congresul general al comerțului

„Sfatul Negustoresc” continuând acțiunea pentru modificarea regimului impozitelor directe,

a fixat data de 19 Octombrie pentru organizarea de congrese ale comerțului în toate capitalele de județ și târgurile din țară.

In ziua de 2 Noembrie se va ține în București un mare congres al întregului comerț din țară.

In afară de discuțiunile cu privire la greutățile fiscale, se va prezenta cu această ocaziune și M. Sale Regelui un raport detaliat asupra jertelor dureroase făcute de clasa negustorească pentru stat în anii din urmă, prezentându-se în aceleași timp Suvranului și situația generală a comerțului în cadrul legilor speciale, al speculei și crizei de capital și al crizei de consumație.

A Cosmuța sanatoriu hitelezői elfogadták a magánegyezséget

Havi 300.000 lejt törleszt a sanatoriu 6 millió tartozásából

A dr. Cosmuța-féle kolozsvári sanatoriu hitelezői értekezletet tartottak, amelyen megállapították, hogy

a sanatoriu tartozásai 6 millió lejre rúgnak.

Ebből 2.6 millió lej készpénztartozás, míg a többi árutartozás építkezési anyag és élelmiszerért. Felajánl 100 százalékos 12 százalékos kamatmegterítéssel, de a perek mellőzését kérte.

A szanalás olyképen történik, hogy a sanatoriu, amely 700.000 lejt kap havonta, részben a CFR, részben a Betegsegélyzőtől, ezen összegből

300.000 lejt törleszt a hitelezőknek,

míg a fennmaradó összegből fedezi regejét.

A hitelezők ezen szanalási tervet elfogadták és a megállapodás október 1-én veszi kezdetét. Ezzel egyidejűleg dr. Cosmuța cca 700.000 lejt költséggel új pavillont épít, a beutalandó új betegsegélyző-tagok ellátására.

Bánati malomképvislet Kolozsváron

Orient Lloyd kolozsvári áruügynökség Kolozsvárra és az északerdélyi rayonokra megkapta a nagykomlósi Birtler Adolf, sárafalvai Bruder Niss, cenei Frati Müller, csákovai Moara Timis és a bruckennau Albert és Bednár bánati malomképvisletét.

Urmărirea contravențiilor fiscale Dispozițiile Ministerului de Finanțe

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular administratorilor financiari, prin care le pune în vedere că o serie întreagă de contravenții, care sunt date în debitul unor administrații și mai ales contravențiile mari și cele dela vamă, sunt neglijate ca urmărirea. S'ar părea că administrațiile financiare ar îndrepta pe contravenienți și le-ar da speranțe că, pe calea intervențiilor, pot să ia măsuri de sechestrare și de executare imediată, căci, dacă toleranța este admisibilă pentru contribuabilul cinstit, pentru contravenient ea devine o complicitate din partea organelor fiscale, atunci când nu sunt urmăriți imediat.

Se atrage deci atenția asupra acestor lucrări și, fie că e vorba de contravenții din contribuții directe, indirecte sau vamă, se va însărcina un funcționar ca să se ocupe de toate aceste contravenții și să fie evidentă lor, indicând oricând cu care contravenientul a fost dat în debit, măsurile pe care s'au luat și rezultatele la care s'a ajuns din urmărirea făcute.

Acestui ordin, în inspecțiile pe care se vor face, nu-i pot urma decât măsuri disciplinare contra acelor ce nu-l execută.

Kereskedelmi és Iparkamara. Kolozsvár

45—1930.

Hirdetmény

Az összes kolozsvári kereskedők tudomására hozzuk, akik tanoncot tartanak, hogy a kereskedőtanulók a Kereskedelmi Gyakorlati Iskolába (kereskedőinasiskola) a f. évi szeptember hó 25—30. napjain délelőtt 8—10 óra között iratkozhatnak be a kereskedelmi és iparkamara (Calea Victoriei 51. sz.) I. emelet, 8. számú szobájában.

A beiratásnál a következő okmányok mutatandók be: 1. A tanonc utolsó iskolai bizonyítványa. 2. A tanoncszerződés, vagy a munkaadó igazolása az alkalmazásról.

Azokat a kereskedőfőnököket, akik tanulóikat nem iratják be az iskolába, a törvény megfelelő rendelkezései szerint fogják megbüntetni.

Kolozsvár, 1930 szept. 24.
I. F. Negrutiu N. Căciula
sk., elnök. sk., főtítká.

Asigurările la CFR. nu sunt obligatorii

Cu prilejul ultimei conferințe a directorilor de exploatare CFR, ținută zilele trecute în Capitală, luându-se în discuție chestiunea asigurărilor bagajelor și călătorilor, ce se efectuează, prin organele cfr., de către o companie, numită internațională de asigurări, — s'a emis din nou principiul că asigurările forțate sunt interzise cu desăvârșire.

Orice abuz în această materie, va fi urmărit și pedepsit de Regia autonomă cfr., cu severitate.

Intensificarea exploatării pădurilor

Di Mihai Popovici, ministru de finanțe, a promis sume considerabile pentru intensificarea exploatării pădurilor și refacerea drumurilor ca să se reducă șomajul

Dlui ministru Popovici i s'au prezentat parlamentarii din Maramureș, în numele cărora a vorbit pr. Balea senator, cerând mijloace pentru echilibrarea bugetului județului, pentru combaterea șomajului,

investindu-se capitaluri în exploatarea pădurilor

și refacerea drumurilor și construirea unei căi ferate, care să lege Maramureșul cu restul țării, nu ca acum, prin țări străine.

D. Popovici arată că cunoaște situația grea a comerțului, pentru care are toată simpatia, dânsul însăși fiind fiu de comerciant. Știe că

agricultura și industria nu pot face un pas fără intermediul comerțului.

Spune că va face tot posibilul, ca situația comercianților și meseriașilor din Maramureș să fie ameliorată. În curând se va aplica convenția cu Cehoslovacia și va urma o altă convenție, pentru ca între Maramureș și țara aliată și prietenă vecină, să fie legătură mai activă.

Impozitele nu pot fi șterse, dar pot fi modificate.

Ministerul de finanțe a dat dispoziții să fie impuse numai veniturile reale. N'a înțeles că cine are venit 100.000 lei să

plătească pentru 300 mii; dar nici cine are 200.000 lei să plătească numai pentru o sută de mii lei. Țara se ține cu cheltuieli mari și veniturile se adună în primul rând din impozite.

Bugetul țării trebuie echilibrat înainte de toate, fiindcă străinătatea nu mai atunci poate avea încredere.

Bugetul din 1929 este complet echilibrat, ba are și un excedent de 30 milioane lei. Este primul buget echilibrat dela război până azi. Știe că plafonul impozitelor a ajuns maximul peste care nu se poate trece, doar se pot face anumite rotunjiri.

— Astăzi bugetul țării trebuie menținut numai în cadrul veniturilor, nu a necesităților.

D. ministru Popovici a promis apoi că va da o sumă pentru reconstruirea drumurilor, pentru a micșora șomajul, iar altă sumă

pentru exploatarea de păduri.

În privința bugetului județului a spus că n'are capital în acest scop și datoria consiliului județean este să micșoreze cheltuielile, ori mărește veniturile, căci echilibrul bugetului local de aici trebuie aranjat.

A temesvári Dura-Művek Rt. átköltözik a Turul cipőgyár volt helyiségeibe

A múlt év folyamán a temesvári Dura Elektrotechnikai és Műszaki vállalat fuzionált a temesvári Lumina Első Román Csillár- és Fémárugyár Részvénytársasággal, Dura Művek Rt. céggel.

A megnagyobbított és kibő-

vült Dura-Művek Rt. a közelmultban kibérelte a Turul Cipőgyár Rt. gyár és irodai helyiségeinek egy részét, minek következtében már ide, a régi gyár- és irodahelyiséggel szemben, Buzási ut 15. szám alá át is telepítette az egye-

Figyelem!

DREHER HAGGENMACHER

KORONA SÖR

ala PILSEN

forgalomba került!

sült gyárak üzemait és igazgatósági irodáit.

A Dura-Művek igazgatósága a két országszerte közismert üzem egyesítésével különösen azt tartotta szem előtt, hogy az üzemek racionalizálása folytán megtakarított üzemköltségek mellett, vásárlói a két gyár produktumait, zseblámpa- és rádióelemet, esillárokat és minden más világítótestet, ha lehet még szebb és jobb kivitelben, sokkal olcsóbb és előnyösebb árban szerzhessék be.

Kik szavaznak a mezőgazdasági kamarai választásokon?

A mezőgazdasági kamaráról szóló új törvény kimondja, hogy választók mindazon román állampolgárok, akik 21 életévüket betöltötték, földadót fizetnek, akik gazdasági akadémia-t vagy gazdasági vonatkozású főiskolát végeztek, ha nem is fizetnek földadót. A választói jegyzéket falyakban a jegyzőből, bíróból és az adótárnokból alakult bizottság állítja össze f. hó 28-ig, míg a városokban a kerületi kapitány ság, tehát addig minden választónak büntetés terhe alatt kötelessége jelentkezni. Az elkészült listákból egyet a községi előljáróságnál, egyet pedig a járásbírósnál egy hónappal a választások előtt ki kell függeszteni. Aki a jegyzékből kimarad, joga van felvételét kérni s ha ezt megtagadják úgy 15 napon belül a járásbíróshoz felebbezni. Mezőgazdasági bizottsági tagoknak megválaszthatók mind azok, aki 30 életévüket betöltötték. A bizottsági tagok jelölését a választások előtt legalább is 10 munkanappal, 10 választó jelölésével ellátott írásban az illetékes előljárósághoz kell beadni.

A választók választanak egy mezőgazdasági bizottságot, amely bizottságok választják azután a mezőgazdasági kamarai tagokat. A bizottság tagjait a választók számának arányában választják meg és pedig 600 választóig választanak 2 bizott. tagot, 600—3000 választóig választanak 3 bizottsági tagot, 3000-tól feljebb pedig 4 bizottsági tagot.

A törvény kimondja továbbá azt is, hogy a választások — csak akkor érvényesek, ha a választói jegyzékben feltüntetett választók felénél legalább eggyel több választó van jelen, ellenkező esetben a választást 8 nap múlva újból megismétlik. Azokat a választókat, akik minden elfogható indok nélkül a választásokon nem vettek részt, de a jegyzékben fel vannak tüntetve, bizottsági tagok választása esetén 100, a kamarai tagok választása esetén pedig 500 lej pénzbírsággal sújtja a törvény. A választások idejét még nem lehet tudni, a földmivelügyi miniszter még nem adta ki az erre vonatkozó rendeletet.

A Hunyadmegyei Első Takarékpénztár beolvadt a hátszegi Ipar és Kereskedelmi Bankba

Fiókot nyitott Petrozényben — Kirendeltséget állít fel Lupényban és Vulkánban a fuzionált intézet

A hátszegi Hunyadmegyei Első Takarékpénztár Hunyadmegye első magyar intézete 59 éven keresztül szolgált a magyar érdekeket, üzletileg is nagyon szép forgalmat bonyolítva le és a betétesek egész tömegét láncolva magához. Az utóbbi időben azonban

a helytelen kihelyezések és több rosszsikerült ipari vállalkozás az intézetet imobillá tették,

ami arra indította a bank felelősségteljes vezetőit, hogy a súlyos helyzetből olyan kiutat találjanak, amivel betéteseknek százszázalékos garanciát és biztosságot nyújthatnak.

Igy indultak meg a fuzionált tárgyalások a hátszegi Ipar és Kereskedelmi Bankkal, amely immár 36 év óta áll a piacon és Hátszeg egész kereskedelmi és ipari tevékenységét a legmegfelelőbbben alimentálja. A tárgyalások eredményre vezettek, úgy, hogy az 59 éves intézet minden aktíváját és passzíváját az Ipar és Kereskedelmi Bank vette át.

A beolvadást a bank 1930 augusztus 10-én megtartott közgyűlése hagyta jóvá, amikor is

a tizmillió lej új betéttel meggazdagodott bank régi 5 millió alaptőkéjét 10 millió lejre emelte fel, a régi bank 1 millió lejes részvényeit pedig 100 ezer lejre bélyegezték le.

A Hunyadmegyei Első Takarékpénztár igazgatóságából az

ilyenformán lényegesen megerősödött intézet igazgatóságában most helyet foglalnak: gróf Kenderffy Gábor, dr. Theodosie Armand, Kalabisz József és Konkoly Károly, akik a beolvadt intézetben is érdekelték voltak.

A megerősödött intézet szeptember elsejével Petrozényben fiókot állított fel, amelyet ifj. Deák Lajos bankigazgató vezet.

Tervbevették Lupényban és Vulkánban kirendeltség felállítását is,

mivel a nemrégiben a közeli Nagypestyben felállított kirendeltség arra a meggyőződésre juttatta a vezetőket, hogy a kirendeltségekre a lakosságnak szüksége van s annak munkája lényegesen megkönnyíti a helyzetet.

A hátszegi Ipar- és Kereskedelmi Bank a beolvadt intézet tisztviselőit nyugdíjazta s nem éreketlen megemlíteni, hogy azok közül az egyik főtisztviselő kerek 45 éven át szolgált a pénzügyintézetet.

Az Ipar és Kereskedelmi Bank átköltözött a Hunyadmegyei Takarékpénztár épületébe,

amely most már a Kereskedelmi Bank tulajdonát képezi, vezetője az agilis dr. Deák Lajos, aki egész Hátszeg kereskedelmének és iparának megnyugvására és megelégedésére vezeti ezt a bankot, amely ma Hátszegen nagyrésztben és szinte kizárólag bonyolítja le az üzleti élet pénzforgalmát.

Industriaşii insistă pentru revizuirea tarifului de transport

Până la modificarea radicală a vechei legi, industriaşii cer să se aplice din nou reducerile de 20, 30 și 45 la sută la transporturile ce are industria națională

O comisie tarifară permanentă cu delegați dela UGIR. la direcțiunea CFR.

Uniunea Industriaşilor din România, ocupându-se din nou de actualul tarif de transporturi pe CFR. — care a intrat în vigoare zilele aceste, cer o modificare radicală, insistând ca până la noua modificare cerută a tarifului de transporturi pe CFR., să se aplice din nou

reducerile de 20, 30 și 45% acordate la transporturi

pentru încurajarea industriei indigene. Totodată pentru realizarea revizuirii tarifului de transporturi,

industriaşii cer o comisie tarifară permanentă din care să facă parte și indus-

triciaşii delegați pe lângă direcțiunea CFR.

Industriaşii, consultând mai multe persoane juridice, au aflat de altfel, că

suprimarea avantajilor acordate prin legea industrială votată de Corpurile Legiuitoare, constituie un abuz, ce poate fi atacat pe

DIANA

sós borszesz, vezérképviselőt „GEA“ KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

cale juridică cu pretensiuni de despăgubiri,

deoarece aceste avantagii numai printr'o nouă lege s'ar fi putut revoca.

Industriaşii accentuiază, că noul tarif vama s'a întocmit, în pripă, spre deosebire de cel din Iulie 1928, când industriaşii au fost consultați și s'a ținut seamă de o bună parte din dezideratele lor, la tarifarea materiilor prime și a produselor fabricate.

Actualul tarif se caracterizează prin fiscalism excesiv, pentru produsele industriale indigene, și printr'o surprinzătoare privilegiere a produselor industriale străine.

Taxe de transport ale tuturor produselor străine, cari concurează produsele naționale, au fost simțitor scăzute, în raport cu cele din tarif anterior.

Mărfurile străine, cari beneficiază de clauza națiunei celei mai favorizate, au în prezent, un avantajiu de 30 la sută față de tarif anterior, și pot concura astfel produsele indigene.

La marfa străină, tariful a fost redus în medie cu 20 la sută, în timp ce pentru marfa indigenă, taxele au fost urcate, în medie cu 40 la sută.

La industria pielăriei, lucrurile se prezintă tot așa.

Pentru încălțăminte străină, taxele au fost scăzute în medie cu 19 la sută, mărfurile indigene fiind urcate, în medie, cu 13 la sută.

La articole de voiaj, taxele pentru mărfuri străine au fost reduse cu aproape 50 la sută, pentru ale noastre au fost urcate cu peste 40 la sută.

La industria metalurgică, avem aceeași tendință de favorizare a produselor străine.

Tariful pentru coșul de încălzit, care concurează combustibilele indigene, a fost redus, în medie, cu peste 20 la sută; iar la coșul metalurgic,

Fabrica „Dibela“ și magazinul de pielărie Bergner din Cluj au cerut concordat preventiv

„Dibela“ are un pasiv de 75 milioane, iar Bergner de 25 milioane lei

Senzația pietii Clujului este marea insolvență de o sută milioane lei a două firme destul de importante din Cluj: fabrica de tricotaje „Dibela“ și magazinul de pielărie Bergner.

„Dibela“ a fost silită să ceară concordat forțat pentru un pasiv de 75 milioane lei.

indispensabil industriei metalurgice indigene, tariful a fost scumpit cu peste 70 la sută.

Fonta străină, pe distanță de 5—600 km., plătește o taxă micșorată cu 1100 lei de vagon, în timp ce la fonta dela Hunedoara se plătește după noul tarif, o taxă sporită cu 1500 lei.

Fierul laminat, sârma, tabla de fier, articole ordinare de fier, de oțel, de fontă, nevopsite și nelustruite, sunt singurile produse, cari prin noul tarif n'au fost desavantajate față de produsele străine. Toruși urcarea taxelor pe distanțele mici, constituie și aci un mare inconvenient pentru industriile respective. În schimb la articole de fier vopsite, la cabluri, la mașini și unelte agricole, instalațiuni de mori, cântare, bascule, articole de aramă și alamă,

taxele pentru produsele străine au fost urcate cu cel mult 6 la sută, au fost menținute la cifra anterioară,

sau au fost chiar scăzute până la 25 la sută, față de tarif din trecut, pe când pentru produsele similare indigene, taxele au fost sporite respectiv cu cifre variând dela 15 la sută la 45 la sută.

Aceiași situație o prezintă noul tarif și pentru industria alimentară.

Taxe pentru transportul alcoolului denaturat întrebuințat în industrie, au fost sporite prin nou tarif cu 40—51 la sută.

Pentru biscuiți, taxele la mărfuri străine au fost urcate cu 9 la sută, la mărfuri indigene taxele au fost urcate cu 30 la sută.

La conserve, taxele pentru produse străine au fost scăzute cu peste 40 la sută, cele pentru produsele indigene au fost urcate în medie cu 2 la sută.

La toate produsele de mai sus, reducerea de 45 la sută fiind suprimată, mărfurile străine au căpătat astfel o superioritate concretă în concurența lor cu produsele indigene.

Magazinul de pielărie Bergner, a cerut concordat pentru un pasiv de 25 milioane.

Insolvența aceasta destul de mare a celor două firme, cari oferă creditorilor cota de 60%,

atinge și interesele altor instituții de pe piața Clujului, în deosebi firme creditoare, căci cele două firme

datorează aproape 20 milioane lei la niște bănci din localitate,

iar 80 milioane la alte firme furnizoare de materii prime și pielărie.

Fructe din Ardeal cerute pe piețele străine

Paralel cu prețurile scăzute ale cerealelor în Ardeal stagnaseră și târgurile de vite, unde dacă oferta e mare, în schimb târgurile și cumpărăturile pentru export, sunt destul de reduse.

Piața vinului se prezintă și ea destul de slab, nefiind încă nici un fel de interes mai deosebit, pentru viitorul must. Față de aceste constatări, nu putem totuși să trecem cu vederea și unele fenomene îmbucurătoare de pe piețele ardelenice, cum este de exemplu cererea tot mai mare de fructe, nuci și mere, și încă pe prețuri dintre cele mai frumoase. La bursa din Cluj, interesul pentru merele și nucile din Ardeal, e în creștere; prețurile oferite însă în criza generală, sunt totuși reduse, căci ținuturile județelor Someș și Satu-Mare din care se exportau cele mai mari cantități de mere, anul acesta din cauza secetei au rămas cu pomii goi. Producătorii cer 14 lei de kgr. la locul de producere, ceea ce se explică numai prin puținătatea cantităților pentru comerț și ceea ce împiedică posibilitățile de export. În schimb nucile din cari anul acesta a adus o frumoasă recoltă, se vând cu prețuri bune.

Szeptember 30-ig a 20 és 5 lejes papírpénzzel is fizethető az adó

Bukaresti tudósítónk jelent: A pénzügyminisztérium távirati körrendeletet intézett az összes pénzügyigazgatóságokhoz, amelyeket arra utasított, hogy szeptember 30-án estig bármilyen mennyiségben fogadják el az adófizetésnél a 20 és 5 lejes papírpénzeke.

Megalakul a fémdobozgyárak kartelje

A Metalloglobus nagyváradi fémdobozgyár és fémlitográfia székhelyét és igazgatóságát közelebről Bukarestbe helyezte át.

Ezzel kapcsolatban arról értesülünk, hogy a fémdobozgyárak romániai kartelje közelebről létre jön.

Reforma fiscală o sprijinește și dl Maniu

Uniunea Camerelor de comerț și industrie, sezisată de unanimitatea camerelor din țară, a studiat chestiunea reformei fiscale, adoptând, prin memoriul alcătuit de dl M. Manoilescu, pe atunci președinte al Uniunii, principiul de impunere forfetară pentru categoriile de mici comercianți și industriași.

Un număr de reprezentanți ai Uniunii comerțelor de comerț au expus doleanțele comerțului și industriei în chestia fiscală și dlui prim-ministru Iuliu Maniu.

Președintele consiliului de miniștri a ascultat cu multă atenție delegația. A promis să sprijine dreptele cereri ale comercianților.

Ministerul de Război a refuzat să plătească furniturile livrate de fabricile de postav din țară

Dl Emil Schmutzler, director la fabricile de postav și țesături de modă „Wilhelm Scherg & Co.” din Brașov și vicepreședinte al „Uniunii Fabricilor de Postav din România” despre convenția fabricilor de postav

Intr'un număr recent ziarul „Ardealul Economic” a anunțat, că Ministerul de Război, a refuzat mai multe furnituri de la fabricile de postav din țară, deși acele furnituri s'au întreprins după comenzile date.

În continuarea acestui caz, publicăm și declarațiile dlui Emil Schmutzler, director la fabricile de postav și țesături de modă „Wilhelm Scherg et Co.” din Brașov și vicepreședinte al „Uniunii Fabricilor de Postav din România”, care declară următoarele despre situația industriei de postav din țară:

— „Comparativ cu situația de anul trecut în ce privește raporturile noastre cu clientela, se constată o ameliorare,

grație convenției încheiată de cele 25 fabrici de postav din țară,

cari s'au grupat în „Uniunea fabricilor de postav.”

— Punându-se capăt unei concurențe ruinătoare, aranjamentele de astăzi cu clienții,

permit cel puțin o bază de calcul

și un control mai eficace al mărfurilor furnizate și al debitorilor.

— Prin convenția încheiată, nici o fabrică nu poate oferi condiții de credit

pe un termen mai lung de șase luni de zile.

Acceptul trebuie neapărat semnat la primirea mărfii de către cumpărător.

— În același timp, debitorul avansează fabricii la primirea comenzii trei la sută din valoarea mărfii, sumă ce reprezintă o parte din cheltuielile de expediție.

Angroșiștii sunt obligați să dea pentru mărfurile primite, 50 la sută din valoare, polițe cu semnătură proprie și 50 la sută polițe de ale clienților cu girul lor.

— Cu acest sistem, perfect echitabil, atât pentru producător, cât și pentru comerciant, industriile respective cari se ruinau singure printr'o concurență adeseori sălbatică, în ce privește condițiile de livrare,

au pus o limită oarecare, acestei concurențe distrugătoare,

și mai cu seamă șicanelor cliențelor, salvându-se dela o peire sigură.

— Incasarea creanțelor și supravegherea clauzelor convenționale se face prin

Banca de Control, fondată de fabricile de postav,

cu un capital de 25 milioane. Această bancă își are deocamdată sediul la Banca de Credit Român din București.

— În situația economică atât de critică din ultimii ani, această înjghebare solidară a industriei postavului, s'a dovedit a da și la noi rezultate excelente, după cum ea dă de multă vreme asemenea rezultate satisfăcătoare în stremitate.

Grație convenției prețurile din vara acestui an au putut fi reduse cu 10 la sută.

— Un rezultat privind situația fabricilor de postav, este că producția a putut fi redusă cu 30—50 la sută, în raport cu cea de anul trecut, pentru a se ține pas cu criza de consumație în plină creștere.

— Producția a fost redusă și din cauză că Ministerul de Război, din lipsă de fonduri bugetare

a sistat aproape toate comenzile ce acorda în trecut fabricilor de postav din țară,

pentru necesitățile armatei. Dacă asemenea comenzi nu vor interveni cât de curând, marile fabrici de postav fiind special utilitate în acest scop, 30 la sută din lucrătorii fabricilor vor trebui concediați, ceea ce va îngroșa încă rândurile șomerilor din întreaga țară.

— Ca un corectiv al acestei situațiuni,

conjuncturi favorabile au permis anul acesta fabricii din Brașov un început serios de export

în Germania, Austria, Ungaria și în Orient.

Dacă situația industriei din Brașov este oare cum satisfăcătoare, în schimb

un număr de fabrici similare din țară,

au de luptat cu mari greutăți

Sunt fabrici de postav, cari au livrat Ministerului de Război mărfuri. Furniturile, fără a fi defecte, nu au corespuns în totul caetului de sarcini.

Ministerul a primit marfa, dar refuză plata ei.

Dacă aceasta situație va dura mai mult timp, industriile în cauză sunt expuse falimentului, întru cât nu pot realiza contravaloarea mărfurilor livrate, pentru a putea întreține la rândul lor lucrul în fabrici și a răspunde de angajamentelor lor financiare.

„Interventor Brașov”

Interventor Brașov, cimen fontos közgazdasági szerepet betölteni kívánó cég működik Brassóban, a Kapu-uca 58. szám alatt. A kereskedelmi életben nélkülözhetetlen tényező az a káposcs, amelynek szerepét a cég betölti a gyáros és a nagykereskedő, a tőkés és a termelő között.

A cég külföldi áruképviselettel, technikai cikkek, rövid-árúk, bádóg-, acél-, hórönd- és más tömegáruk forgalombahozatalával foglalkozik és tevékenységbe bekapcsolta más kereskedelmi ügyletek, bankhitelek, magánkölesönök közvetítését is.

Információs irodája megbízható és lelkiismeretesen szolgálja ki feleit. A cég szolid és megbízható tevékenységét Moskovitz Ferenc igazgató személye garantálja.

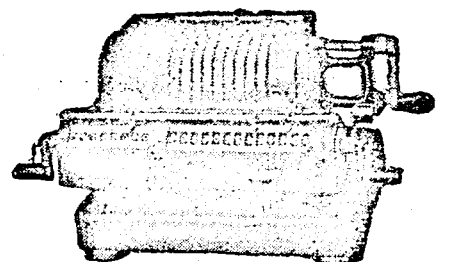
Igazgatóváltás a Sörközpontban

Megirtuk, hogy az Erdélyi és Bánáti Sörgyárosok Egysülésének igazgatója, Grund Ottmár a brassói Czell Frigyes Fiai Czell Károly Csoport Rt. ügyvezető igazgatója lett. Grund Ottmár mint a Sörközpont igazgatója még résztvevett a sörgyárosok legutóbb Kolozsváron megtartott közgyűlésén, a tegnapi napon azonban már elfoglalta állását a Czell Károly Csoportnál.

A Sörközpont a központi iroda vezetésével az egyesület rangban legidősebb főtisztviselőjét, Schuller József igazgatót bizta meg, aki korábban, már hónapokon keresztül önállóan vezette és irányította az erdélyi és bánáti sörgyárosok érdekképviseleti szervének ügyeit.

Citiți „Lemnul”

Számológépek, levélmásoló- sokszorosító gépek

CONTROL
ARAD, Salacz-utca 1 sz.

Pletkovich József, a Transsylvania Bank Rt. ügyvezető igazgatójának előadása az adóügyekről

Legutóbbi számunkban beszámoltunk a kolozsvári *Transsylvania Bank Rt.* központja és fiókjai igazgatóinak értekezletéről, amelyen *Pletkovich József*, az intézet ügyvezető igazgatója ismertette az adó- és bélyegtörvénynek a pénzintézeteket érdeklő szakaszait. A közérdekű tájékoztatást és gyakorlati utbaigazítást nyújtó szakelőadás folytatását az alábbiakban közöljük:

Okiratok és jogcselekmények aránylagos adói:

Ezeket az adókat röviden illetékeknek is szoktuk nevezni. Az intézeteket főleg az illetéktörvény 14. szakasza érdekli, mivel az tárgyalja majdnem mindazon illetékeket, amelyekkel a pénzintézetek életében találkozunk. Könnyebb áttekinthetőség céljából csoportosítottam ezen illetékeket, lehetőleg az egyes üzletágak szerint. Ezen alapon a következő csoportosítást kapjuk:

1. A részvény illetékeit;
2. A betétek illetékeit;
3. A váltók illetékeit;
4. A folyószámlák illetékeit;
5. Okmányok és hitelokiratok bélyegilletékeit.

Mielőtt az egyes csoportok keretébe tartozó illetékek részletezéséhez fognék, meg kell említenem, hogy ezen adónem 1,000.— lejig bélyegben is leróható.

I. CSOPORT.

A részvény illetékei.

A részvénytársaságok összes részvényei az említett 14. szakasz 1. §-a alapján aránylagos adókötelesek. Ezen adó nagysága 1.32%, maga a részvénytárs. i tőke a 15. sz. 7. §-a alapján ugyancsak 1.32%, külön adó alá esik, mely utóbbi feltétlenül készpénzben fizetendő. Vagyis minden részvénytársaság tőkéje ezen két illeték alá esik.

Ezen illetékek fizetendők az újonnan alakult részvénytárs. tőkés után, a mindenkorli tőkeemelések után és végül fuziók esetén.

a) Új részvénytársaság alakulásánál ezen illeték a törvényszéknél való bejegyzés előtt fizetendő.

b) Alaptőkeemeléskor az aláírás megnyitásától számított 3 hónapon belül. Ha az aláírás rövidebb idő alatt záratott le, akkor a fizetés az aláírás lezárásakor történik.

Megemlítendőnek tartom azt, hogy a n. é. felül fizetett összegek a kibocsátási költségek kivételével szintén illetékkötelesek.

Mint említettem ezen illetékek fuzió esetében is fizetendők. A törvény itt ötféle esetet különböztet meg, amelyek részletes ismertetésével most nem foglalkozom, csupán annyit említek meg, hogy a beolvadó társaság tőkésének illeték alá esik pedig a behozott részvény és készpénz 0.66%, a behozott ingatlan pedig 1.32%-al illetékezendő a 14. szakasz 1. §-a alapján.

II. CSOPORT.

A betétekkel kapcsolatos illetékek: lásd 14. szak. 5. §.

Ez talán az összes illetékek között a legismertebb, mert nincs intézet, amelyiknek az több vagy kevesebb bajt, munkát ne okozott volna, mindaddig, amíg a fizetési módot meg

nem tanultuk. Románul *Impozitul proportional*-nak nevezzük, magyarul rendszerint *proporcionális* illetékeknek.

A *proporcionális* illeték minden értékben vagy készpénzben történt letét után fizetendő. A letét történhet betéti könyvecskére, vagy számlára, kamatozó vagy nem kamatozó letét, vagy betétként, az illeték minden körülmények között fizetendő. Tehát a nem kamatozó betétek után is!

Az illeték nagysága a következőképpen oszlik meg:

- a határidő nélkül, vagy 6 hóig szerződött betéteknél 0.66%,
- a 6 hónapnál hosszabb időre letett betéteknél 0.0264%.

Leróvando a számla zárásakor azon legnagyobb összeg után, amellyel a tulajdonos ezen zárlati időn belül rendelkezett. Következő zárásoknál csupán a már fizetett egyenleget túllépő összeg után. Pl. ha 100.000.— lej után fizették az illetéket és a következő zárlati időszakban a legnagyobb egyenleg 120000.— akkor csak a különbözet, vagyis a 20.000.— lej után fizetendő az illeték. Bankoknál a számla zárása után 30 napon belül fizetendő.

Az oly értékletétek után, amelyek természetben juttatnak vissza, nem jár illeték. Az illeték 1,000.— lejig bélyegben leróható. Praktikusabb azonban a pénzben való leróvás, mert akkor a kapott nyugtával annak befizetése könnyebben igazolható.

Az időközben lezárt (megszűnt) számlák és betétek után az illeték azonnal fizetendő. Gyakorlatban az a rendszer, hogy ha ezt az illetéket a betétőke kamatával egyidejűleg fizetjük és akkor nem felejtődik el sem a betéteknél, sem a folyószámlánál (magánszámlánál) ennek a befizetése. Fizetendő épp úgy a negyedévi megszünt számlák, mint a félévi tőkésített számlák után.

Igen sok intézetnél láttam, hogy az első félévben az új betétek után évben az új betétek után 0.066 % -ot fizetik, mivel az első zárásig még nem telt el 6 hónap. Ezt helytelennek tartom. Leggazdaságosabb abból indulni ki, hogy a intézet csak 6 hónapnál hosszabb betéteket fogad el, tehát minden betét illetéke 0.0264, vagyis a kisebb illetéktétel. Ha mégis előfordul oly eset, hogy valamelyik betét még sem volt 6 hónapig az intézetnél, akkor ha a visszafizetés ugyanabban a félévben történt, amelyekben a kérdéses összeg betéteztet, a dolog nagyságától függően, lerójuk a 0.066% illetéket. Ha a

visszafizetés a következő félévben történne, akkor a már fizetett illetéket kiegészítjük a 0.066%-ra és azt pótlólag befizetjük. Vagyis pótlólag leróunk ezek után még 0.0396% illetéket.)

Bankok ezen illetéket úgy a betéteseknek, mint a magánfeleknek fizetett kamatok után, — tehát úgy a betét, mint a folyószámlakamatok után — tartoznak a kincstárnak megtéríteni.

III. CSOPORT.

Váltók. (Lásd 14. szakasz 4. §.)

A váltóknál az illeték aszerint változik, hogy azok belföldi, vagy külföldiek és 6 hónapon belül, vagy túljárnak le.

a) A belföldi váltók: ha 6 hónapon belül esedékesek 0.33%, ha a 6 hónapon túl esedékesek, 0.66% bélyegilleték alá tartoznak.

b) A belföldön kiállított, de külföldön esedékes váltók: ha 3 hónapon belül esedékesek 0.132% ha 3 hónapon túl esedékesek akkor 0.66% illeték alá esnek.

Idé sorozhatjuk a csekkeket is, mely mentes ezen illeték alól és csak akkor illetékköteles, ha bizonyos időn túl marad a forgalomban. Illetékmentesek a csekkek:

ha Romániában bocsátották ki 15 napig,

ha Európában bocsátották ki 30 napig,

ha más világrészben bocsátották ki 90 napig,

Ezen időn túl forgalomban maradt maradt csekkek 0.264% illetékkötelesek.

A váltóilletékek 1,000.— lejig bélyegben róhatók le, kivéve a külföldön kiállított és belföldön fizetendő váltókat, amelyeknél a bélyegilleték bármely összegben bélyegben róható le. A váltóknál a bélyegleróvás a kiállításától számított 30 napon belül bármikor történhetik, anélkül, hogy a háromszoros bírság fizetendő lenne. Kivételt képeznek a külföldön kiállított váltók, amelyeknél az illeték az országban való fizetés, aláírás, elfogadás, vagy óvatolás előtt róvando le, a 84. szakasz-ban foglalt büntetés (háromszoros) terhe mellett. A bélyegben történt leróvásnál a bélyegen keresztül történt átírással semmisítendő meg a bélyeg olyképpen, hogy a kibocsátói aláírás egy része magán a váltón, egy része pedig a bélyegen történik. Ha így nem lehetséges, akkor a hátlapra ragasztott bélyeg az adóhivatallal látalmazandó. Az 1,000.— lejen felüli bélyegilleték csak pénzben róható le.

A rontott váltókat, melyeken aláírások nincsenek, a pénzügyigazgatóságok beváltani kötelesek.

Asociația Creditorilor din țară se înființează după statutele celei din Cluj

Tratativele pentru modificarea statutelor

După tratative îndelungate s'a înființat Asociația Creditorilor. Această asociație e provăzută de legea concordatului preventiv.

Legea concordatului dă un rol important Asociației Creditorilor la

obținerea concordatelor preventive.

Din cauza deosebirii de păreri

nu s'a putut înființa, până acum o asociație pentru întreaga țară, așa cum prevede legea.

Asociațiile din Cluj și Cernăuți n'au fost recunoscute decât ca organizații regionale.

Prin urmare nu se bucurau de drepturile acordate de lege.

S'au urmat discuții îndelungate între diferitele categorii

de creditorii cari au dus, în sfârșit, la înființarea unei asociații în Capitală, asociație care urma să funcționeze pe baza statutelor organizației din Cluj

Nici această formă n'a mulțumit pe industriași și băncile

din Capitală. Au cerut modificări importante în statutele asociației clujene, fără de care atât „Asociația Băncilor Române” cât și marii industriași au refuzat să participe la lucrările Asociației Creditorilor. Cum Ministerul de Justiție a pus condiția ca asociația să fie cu adevărat o asociație de creditori — a tuturor creditorilor, s'au început tratative pentru modificarea statutelor.

Se speră că tratativele vor duce la bun sfârșit și că asociația își va putea începe activitatea. Ea va avea filiale în principalele orașe din țară.

Szaporodik Palesztinában a fizetésképtelenségek száma

Palesztina kereskedelmi és pénzügyi élete is az általános gazdasági depresszió hatása alatt áll. A palesztinai kereskedők körében nagy nyugtalan-ság észlelhető, mert tömeges fizetésképtelenségek következtek sulyos veszteségek érték őket.

A fizetésképtelenség különösen az arab kereskedők körében szaporodik járványszerűen és igen gyakran a hamis bukás kritériumát is kimeríti. A jeruzsálemi kereskedők a hitelfeltételek megszigorításával kívánják elkerülni további veszteségeiket.

Fabrica de cherestea Moritz Katz distrusă de incendiu

Un violent incendiu a izbucnit la marea fabrică de cherestea Moritz Katz din Hurdici, în apropiere de orașelul Vama.

Din cauza vântului, întreaga fabrică și depozitele de materiale au căzut pradă flăcărilor, fiind prefăcute în cenușă.

Pagubele sunt de 1 milion lei. Fabrica era asigurată pentru 50.000 lei. Din cercetările făcute de către jandarmi și poliția din Vama rezultă că focul a fost pus de o mână criminală.

Bejegyzik a temesvári Gyapjuipar Rt. Kolozsvári fiókját

Industria Lanei S. A. Timisoara, a temesvári Gyapjuipar Rt. kolozsvári fiókját bejegyeztetni kérte. A fiók vezetője és cégjegyzője *Bereznav Béla*.

Új devizaközvetítési iroda Kolozsvárt

Blum József, a *Jacoban*-féle kolozsvári devizaközvetítő volt vezetője, *Calea Victoriei* 4. sz. alatt önálló devizaközvetítési irodát nyit.

„Industria Lânei“ din Timișoara își înre- gistrează filială în Cluj

Marea întreprindere bănățeană „INDUSTRIA LANEI“ din Timișoara, și-a cerut înregistrarea filialei sale în Cluj, la care are conducător pe procuristul Bela BEREZNAJ.

Külföldi cégek össze- kötöttét keresnek Romániával

Románia piacával újabb a következő cégek keresnek üzleti összeköttetést:

Internationale Handelsbank A. S. Kattowitz, Jakob Holländer Wien, VI. Linke Wien zeile 56, Julius Gortz Danzig, Martin Frohwerk Danzig, romániai gyümölcsexportörökkel óhajtanak összeköttetésbe lépni.

Leó Fried, München, Bavarriaring 45, fűrészáru-gyárakkal óhajt összeköttetést.

„Moruna“ S. A. Belgrád, romániai tölgyfadongagyárosokkal óhajt összeköttetést.

Banque Franco Serb S. A. Belgrád, ismerni óhajta azon romániai cégek címét, amelyek Jugoszláviával dolgoznak.

Gersten & Schiff, Berlin, Brunnen str. 181, a tojásexportörökkel óhajt összeköttetést.

Soph. Marangopoulos, Piraeus fűrészáru-vállalatokkal óhajt összeköttetésbe lépni.

Székházat épít a Nagy- szebeni Általános Takarék- pénztár kolozsvári fiókja

A Hermanstaedter Allgemeine Sparkasse kolozsvári fiókja székházának építési munkálatait a napokban Kolozsváron időző Schuller, Reich és Steiner igazgatók elhatározták és 2 millió lejes költséggel tervbevett építkezést valószínűleg a legközelebbi napokban megkezdik.

Csődöt rendeltek el Lederer Albert kolozsvári börkereskedő ellen

Lederer Albert volt kolozsvári börkereskedő, a Runy-cég volt tulajdonosa ellen Schlandt M. brassói cég és a Banca Christovelonii bukaresti pénzügyintézet csőd elrendelését kérte.

A kolozsvári törvényszék nevezett ellen megnyitotta a csődöt. Követelések bejelentése 1930. október 31; verifikálás november 10; csődválasztmány megalakulása november 14.

Csődösszegezőnk dr. Inoze Béla, helyettese dr. Goldner Mihály kolozsvári ügyvédek.

Ipari szeszgyár lesz a Wertheimer-féle szeszgyár

A kolozsvári WERTHEIMER-FÉLE SZESZGYÁR, amely eddig, mint mezőgazdasági szeszgyár működött, közelebről ipari szeszgyárrá alakul át.

Az állami erdők kihasználása

Elég volt a blöffökből!

„Bérbeadják“ az állami erdőket?! — Krausz Simi nehezen fog lábra állani ezzel a tranzakcióval

— Bukaresti szerkesztőségünkől. —

Ugy látszik Romániát még mindig a korlátlan lehetőségek hazájának tekintik, vagy legalább is még akadnak olyan tőkésék a külföldön, akikkel ezt el lehet hitetni. Erre mutat az a sürgős-forgás, amelyet legújabbán az állami erdőkkel kapcsolatos külföldi kölcsön körül tapasztalhatunk Bukarestben.

Krausz Simon az egykori nagy bankár az összekötő kapocs az üzletet hozó konzorcium és a külföldi tőke között. Krausz Simi, akinek multját Bukarestben nem ismerik pontosan, mai helyzetét még kevésbé, de akinek sikerült itt olyan nimbuszt teremteni exponensei információi és nyilatkozatai útján, hogy állítólag komolyan tárgyalnak vele az illetékes tényezők egy 10 milliárdos kölcsön ügyében.

Tény, hogy Krausz Simon több ízben járt Bukarestben, ha nem is azzal a kísérettel, amelyet itteni adjutánsai a napilapok tudósítójának diszkrétan felsoroltak. A riporterek érdeklődésére rejtélyes és sokat sejtető mosollyal kitérő választ adott, annál bővebben nyilatkoztak azonban „munkatársai“.

„A külföldi csoport“...

Miről van itt szó? Nem kevesebbről, mint az állam tulajdonában levő erdőségek kihasználásáról monopolisztikus módon, amivel szemben a „külföldi csoport“ 10 milliárd lej kölcsönt bocsájt az állam rendelkezésére.

A nagyközönségnek természetesen fogalma sem lehet arról, hogy ez mit jelent és mert hozzá szokott a koncessziók rendszeréhez, belenyugszik ebbe is. Nemcsak belenyugszik, de hisz is benne, ami az egész tranzakció egyik legfontosabb, sőt talán egyedüli célja.

Miért? Közelebről fogjuk bemutatni az üzletet hozó társaságot és tárgyilagosan fogjuk megvilágítani az üzletet, illetőleg azokat a körülményeket, amelyeket mérlegelni kell annak megállapítása céljából, hogy a tervezett üzlet egyáltalában megvalósítható-e.

Egy Erdélyből elszármazott, a konjunkturán nagyot emelkedett, de a francia frankon egészen letört Budapesten élő fezőrnek, aki már mindent megpróbált, hogy a lábai alól kicsuszott talajt megszilárdítsa, eszébe jut Romániában kísérletezgetni. Összehozták egy ugyancsak teljesen letört kolozsvári jogással, aki anyagi lecsúszása mellett arról is közismert, hogy erkölcsi tekintetben is elvesztett mindent. Tehát létrejön a „kapcsolat“ Romániával. Már most kezdődik a hajszá üzletek után. Természetesen holmi csak existenciát biztosító, vagy 1—2 milliót jövedelmező vállalkozás szóba sem jöhet. A százmilliók röpködnek a levegőben, de a realitásig is élni kell és még 1929. és 1930-ban is akad Budapesten társ,

aki ennek a két urnak a költségeit fedezi, őket eltartja a nagy üzlet reményében. Kolozsvári barátunknak kitünő összeköttetései vannak. Ezeknek az összeköttetéseknek a valószínűsége ki is mutatható, de tényleg nem áll fenn, jobban mondva semmiesetre sem használható ki üzleti célokra. Azonban hosszú hónapokig lehet ezek hangoztatásával és a különféle nagyszabású tranzakciók kedvező állásáról és menetéről szóló információkkal a budapesti exponeus révén pénzt szerezni.

Jön a nagy ágyu...

Amikor valamelyik üzleti terv meghiusulását már nem lehetett eltagadni, jött az újabb üzlet és így jutottak el egy egész sorozaton keresztül az állami erdőkig. Ez a nagy ágyu, ami után már aligha jöhet valami újabb, ehhez már ki kellett bővíteni a vezérkart és olyan embert belekapcsolni, mint Krausz Simon. Ő sem tudja, hogy tulajdonképpen mit jelentene ez az üzlet, de sikerül őt „megfőzni“, neki viszont egy távolabbi külföldi pénzcsoporthoz érdeklődését felkeltetni. Ez a csoport rajta keresztül tartja most már el az egész társaságot, amelynek ezen kívül rendelkezésére áll Krausz presztízse is, amely az erdélyi ismerősök előtt még mindig érvként hozható fel az üzlet komolysága mellett. De főleg újra hitelképessé teszi őket hiszen „nem lehet tudni, hátha mégis“. Tehát ezért fontos cél, hogy a publikum hozzászokjon ahhoz a gondolatához, hogy az összes állami erdőségeket ezek az urak fogják a Krausz Simon által képviselt pénz csoport fejének szállítani.

Vigyázz faipar!

Attérve az üzlet tárgyára, ne ess kétségbe azon úgynevezett nyájias olvasó, hogy az állam nem kevesebb mint 2 millió hektár erdőséget mondhat a tulajdonának. Ennek értékét még csak megközelítőleg sem lehet felbecsülni, minthogy fanem, kor, fekvés igen eltér egymástól, szóval minden olyan körülmény, amely az árat befolyásolja. Ébből a területből körülbelül 30—40 százalék az a rész, amely már érett a kitermelésre, tehát mintegy 700.000 hektár, amelyen valószínűleg 200 millió köbméter fa található. Az erdő és a fa nem telefonhálózat sok ezer kilométer hosszúságban és készülékkel, sem többszáz kilométer országut és vasut. Az erdő kivágása még semmit sem jelent, a fa lehozatalához szükséges vasutak, vagy egyéb művek, fűrészelő és más feldolgozó gyárak stb. stb. felépítése olyan összeget igényelne, amelynek hallatára még egy amerikai milliárdos konzorcium is elmenekülne. Viszont a fa elhelyezése a fenyegető orosz dumpingáráktól eltekintve, a meglévő fatermelési üzemek részéről is csak részben és nagy nehézségek, engedmények mellett

lehetséges, aminek megváltozását józan és áttekintő szakmai körök belátható időn belül nem is remélhetik. Tulprodukción van az egész vonalon s ily körülmények között lehetséges-e olyan tömegű fát kitermelni, mint amiről itt szó van? Akkor, amikor a tőke még óvatosabb, mint valaha volt és odáig sem jutottunk el, hogy a világházkrisis okait tudnók legalább biztosan?

Ezeknek az embereknek fogalmuk sincs arról, hogy mit jelent anyagi, gazdasági, technikai és minden egyéb szempontból az, amiről nagy hangon tárgyalnak, de ez valószínűleg nem is érdekli őket, mert ők csak keresni akarnak, minél hosszabb ideig tárgyalni, hogy azalatt eltartsák őket.

Rá kellett végre mutatni erre a „nagy tranzakcióra“ és arra, ami mögötte van, a blöfföknek elmúlt az ideje és nem fogjuk elmulasztani megfelelő módon és helyen interveniálni, mert ezeknek a fezőröknek a kisdud játékai végeredményben az országnak ártanak.

Az ellen pedig, hogy ez a „csoport“ esetleg kiválassza a jól fekvő és értékesebb fanemet tartalmazó erdőségeket és visszahagyja a többi, reméljük, hogy fölöslegesen, de már most tiltakozunk az egész közgazdasági élet és a romániai faipar és fakereskedelem nevében.

„Intreprinderea Chimico-Technică din Braşov fabrică măşti de gaze

In Braşov s'a înfiinţat o nouă întreprindere sub firma „INTREPRINDEREA CHIMICO-TEHNICA“ pentru fabricarea măştilor de gaze, cu un capital social de trei milioane lei.

Kényszeregyezséget kért az Aurora bukovi- vinai fűrészgyár

A bukovinai Aurora fűrészgyár fizetési nehézségek közé jutott és a radauti törvényszékben a kényszeregyezséget eljárás megindítását kérte. Az Aurora a kényszeregyezséget státságban 16 millió 537.480 lej aktívát és 6 millió 300.052 lej passzívát mutat ki.

Hitelezőinek 100 százalékos kvótát ajánl, amelyet 12 negyedévi részletben fizetne meg. A vállalatnak a bukovinai Ruszka községben lada-gyára és fűrészárugyára, továbbá kiterjedt erdőségei, Radautban pedig mezőgazdasági szerzsámgyára van.

„Hermanstädter All- gemeine Spaarkassa“ din Sibiu își construieşte palat şi în Cluj

Marele institut financiar sásesc din Sibiu, „Casa Generală de Păstrare din Sibiu“, continuând să-şi extindă activitatea, își construieşte în Cluj un mare palat cu două milioane lei, pentru a se estinde mai intensiv şi pe piaţa clujană.

Fabricarea spirtului din struguri

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular administratorilor financiari prin cari li se face cunoscut ca ministerul fiind sesizat că unii posesori de cazane voesc să fabricheze rachiu direct din struguri nefermentați — adică fără să-i transforme în prealabil, în vin, li se comunică că în conformitate cu art. 1 alin. a. din Legea băuturilor spirituoase, strugurii trebuie mai întâi transformați în vin, că prin procedeul de mai sus, producătorii nu urmăresc altcevt decât a frauda Statul de taxe ce se cuvin la vinul rezultat din struguri.

În consecință se va da ordin imediat tuturor organelor în subordine să supravegheze cu toată atenția fabricația la cazane, iar acolo unde va constata fabricațiunile de rachiu directe din struguri, se vor dresa acte de contravenție în conformitate cu art. 161 alin. c. care arată „că acei ce fabrică din alte feluri de materii prime decât cele derivate din fructe, se vor pedepsi cu amenda egală cu taxele îndoite și confiscarea mărfii, iar în caz de recidivă cu întreitul taxelor.

Pentru evitarea fraudelor se va aduce la cunoștința populației dispozițiunea de mai sus și prin publicațiunile pentru ca toți să cunoască și sancțiunile la cari se expun.

Se vor lua urgent măsuri de executare întrucât în prezent este tocmai timpul culesului viilor.

A borseszgyárak meghatározása

A Monitorul Oficial f. évi 203. számában a pénzügyminisztérium rendeletét közlik, amely a borból való szeszt készítő gyárakra vonatkozólag a következőket állapítja meg:

A borból készült szeszt gyártó vállalatok és desztilláló meg határozása céljából — amelyek a Borszindikátusba beiratkozni tartoznak és amelyek között az évi 300 vagon szeszáltalány felosztódik, az alábbiakozólt irányelvek érvényesek:

Borseszgyáraknak minősülnek:

- a) a finomitóval bíró jelenlegi borseszgyárak;
- b) a finomitóval nem bíró jelenlegi borseszgyárak;
- c) a jelenlegi borseszdesztilláló „flegmator“ oszlopokkal és 1000 liternél nagyobb kapacitással, amelyek finomitót rendeznek be;
- d) az új borseszgyárak és desztilláló, amelyek a szesztörvény 26. szakaszának alapján alakultak;
- e) azon ipari szeszgyárak, amelyek a pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján borseszgyárakká alakulnak át.

Amenajarea și utilizarea resurselor de energie din România

Reprezentanții întreprinderilor electrice au elaborat un studiu sub egida Institutului Național a Isovoarelor de Energie din România pentru utilizarea energilor

Institutul Național Român al Isovoarelor de Energie“ a elaborat un studiu cu privire la amenajarea și utilizarea isovoarelor de energie, — cu colaborarea specialiștilor din țară.

Eliberarea prescripțiilor a fost făcută pe baza unui proiect întocmit de d. George P. Petrescu, inginer la S. A. R. „Electrica“ și de către subcomitetul instalațiilor electrice interioare al I. R. E. compus din d-nii: *Bușilă Constantin* Președinte al „Institutului Național Român pentru Studiul Amenejării și Folosirii Izvoarelor de Energie“; Profesor la Școala Politehnică din București; *Budeanu Constantin*, secretar general al „Institutului Național Român pentru studiul amenajării și folosirii Izvoarelor de Energie“; profesor la Școala Politehnică din București; *Buruiană Ioan*, directorul general al comercializării și energiei din ministerul de Industrie și Comerț; *Camerling Marcu*, director tehnic la S. A. R. „Siemens-Schukert“; *Constantinescu George*, inginer la „A. E. G.“; *Corodeanu Ion*, inginer la S. A. R. „Thomson-

Houston“; *Dachler Sigmund*, președintele *Asociației Uzinelor Electrice din nouile provincii ale României*, directorul Uzinei Electrice din Sibiu; *Dinculescu Constantin*, inginer la S. A. R. „Electrica“; *German Dionisie*, vice-președintele comitetului electrotehnic român; profesor la Școala Politehnică din București; *Gheorghiu S. Ion*, sub-directorul uzinelor comunale de gaz și electricitate; profesor la Școala Politehnică din București; *Inculescu Constantin*, directorul general al S. A. R. „Thomson-Houston“; *Ionescu Emil*, inginer în Ministerul de Industrie și Comerț, direcția energiei; *Leonița Dimitrie*, profesor la Școala Politehnică din Timișoara; *Petrescu G. Alexandru*, inginer la S. A. R. „Electrica“; secretar al subcomitetului. *Petrescu P. George*, inginer la S. A. R. „Electrica“; *Rarinceanu Ioan*, directorul serviciului energie din Ministerul de Industrie și Comerț; *Spirer Samuel*, inginer la S. A. R. „Brown-Boveri“; *Ștefănescu Radu I.*, directorul Uzinelor Comunale de gaz și electricitate: profesor la Școala Politehnică din București.

A TÊBE kongresszusán az Erdélyi Bankszindikátus is képviselteti magát

Kimélyítik kapcsolataikat az erdélyi pénzügyintézetek a magyarországi tőkével

A magyarországi *Takarék-pénztárak és Bankok Egyesülete* országos pénzügyintézet kongresszust rendez, melyet Lilla-füreden, a Bükkhegységben létesült új furdőtelepen fognak megtartani szeptember 27-től 29-ig. A magyar pénzügyintézet élet egyes kiválóságainak általános érdekű hitelügyi és pénzügyintézet politikai előadásain kívül, a kongresszuson bizottságok fogják tárgyalni a pénzügyintézetekre nézve legaktuálisabb kérdéseket, melyeket a kongresszus vezetősége a következő pontokba foglalt össze:

I. Mik a tapasztalatok a jelzálogi törvény végrehajtása körül? Van-e szükség változtatásokra s ha igen, ugy melyek legyenek ezek a változtatások?

Az ingatlan végrehajtás tekintetében a jelenlegi végrehajtási jog, mely intézkedéseinek megváltoztatása szükséges? Lehete-e az árverés intézményét helyettesítő, a kényszerfelszámolás-hoz hasonló intézmény útján a hitelezők és az adósok érdekét a mai állapotnál jobban megvédeni?

II. Minő reformok szükségesek a társulati vagy szövetségi alapon működő pénzügyintézeteknél a társulati

adó és járulékai, valamint az ezen intézeteket terhelő illetékek, illetékegyenérték, a forgalmi adók tekintetében?

III. Mik a tapasztalatok az akcióhitelek (mezőgazdasági, kisipari és kiskereskedelmi hitelek) terén? A jelenlegi gyakorlatot mennyiben kellene megváltoztatni? Esetleg minő törvényhozási vagy kormányzati intézkedésekre van e tekintetben szükség?

IV. Mennyiben jogosultak a cégbiróságok által utolsó időben megkivánt alapszabálmódosítások? Minő módosítások azok, melyeknek nincs megfelelő törvényes alapjuk és amelyek a gazdasági életben ok nélküli zavarokat idéznek elő?

A kongresszusra a Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete meghívta az *Erdélyi Bank szindikátust* is, melynek képviselőjében a kongresszuson az eddigi bejelentések szerint dr. *Gyárfás Elemér* elnök, dr. *Veták Ede* alelnök és *László Endre*, a *Transsylvania Bank* vezérigazgatója fognak megjelenni, kik ezzel egyben viszonzózik a magyarországi Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete vezérigazgatójának, dr. *Kresz Károlynak* az Erdélyi

Bankszindikátus idei közgyűlésén tett látogatását.

Örömmel kinstatálható, hogy a kongresszus újabb alkalmat fog arra szolgáltatni, hogy az erdélyi pénzügyintézetek vezetői megerősítsék és kiépítsék a külföldi és nevezetesen a magyarországi intézetekkel való kapcsolataikat, melyek révén remélhetőleg sikerülni fog fokozatosan elérni a külföldi tőke intenzivebb érdeklődését is, amire az erdélyi életnek égető szüksége volna.

Desființarea posturilor de contabili experți

Ministerul de finanțe, sesizându-se de cazul contabilului Sfetea care s'a lăsat mituit, a hotărât desființarea pe ziua de 1 Octombrie a. c., a posturilor de experți contabili. Atunci când d. ministru va avea nevoie de o expertiză contabilă va numi temporar, și numai pentru acel caz, un expert.

A Szeszszindikátus kerületi lerakatai november 1-ig működhetnek

A pénzügyminisztérium körrendelet útján értesítette az összes pénzügyigazgatóságokat, hogy a Szeszszindikátus kérelme folytán és tekintettel arra, hogy a nagyban való eladási lerakatok, amelyek az új szesztörvény 94. szakasza értelmében helyettesítik majd a kerületi lerakatokat, még eddig nem alakultak meg, a minisztérium f. évi november hó elsejéig hosszabbítja meg azon határidőt, ameddig a Szeszszindikátus jelenlegi kerületi lerakatai működhetnek.

Ugyancsak f. évi november hó elsejéig ad halasztást a komprimált élesztőgyáraknak, az új szesztörvény intézkedései szerint további működésük megkezdésére. Azon komprimált élesztőgyárak, amelyek ezen határidőig nem kezdik meg működésüket, működési engedélyüket elvesztik.

Gázmaszkokat gyárt egy brassói vállalat

Brassóban *Intreprindere Chimico Technică S. A.* cég alatt gázmaszkok és más gázok elleni védőszerkezetek gyártására 3 millió lej alaptőkével új vállalat alakult.

A cég részvénytársasági alapon működik. A részvények 1000 lejes címletekben kerültek kibocsátásra.

Teljes üzembn a Hunwald & Co. tükörgyár

Hunwald Gyula & Co kolozsvári tükörgyár a *Hermanstaedter Allgemeine Sparkassa* kolozsvári fiókjának támogatásával üzemét teljes kapacitással folytatja.

Az intézet Hunwald berlini és egyik hozzátartozója marosújvári ingatlanaira való jelzáloggal teljes fedezetet nyert.

Miért árverezték el a Rézbányai Erdőipart

**Megtámadták a törvénytelenül megtartott árverést
Egyezkedési tárgyalások folynak a Casa Padurilor
és a főreszvényes között**

A Rézbányai Erdőipar Rt., amelynek a biharmegyei Steiu községben hatalmas erdősége és 3 gatteres fűrésztelepe van, már hónapok óta válságos helyzetben van, úgy, hogy a vállalat ellen már két árverést is vezettek. A vállalat üzemét már hónapokkal ezelőtt beszüntette, mikor ellene a munkások bérkövetelés címén, peres eljárást indítottak. A peres eljárásból kifolyólag szeptember 12-én

elárverezték a vállalat telepén lévő 500 vagon faanyagot, 1,527.000 lejért, amiből 1,300.000 lejt a munkások bérkövetelésének kiegyenlítésére fordították.

A második árverést a Casa Padurilor szeptember 16-án tartotta. Ugyanis a Rézbányai Erdőipar Rt.-tól, amely még 1903-ban Biharmegyében cirka 6000 holdas erdőséget vásárolt, az adás-vételi szerződés validálása alkalmával a

Casa Padurilor 21 millió lejt követelt.

Kényszerhelyzetben Berger buapesti fakereskedő, a vállalat főreszvényese és vezérigazgatója, annak idején

aláírta a 21 millió lej megfizetéséről szóló kötelezettséget

és meg is kezdte ennek a hatal-

mas összegnek a kiegyenlítését. Többmillió lej kifizetése után azonban a faipari dekonjunktúra miatt, nem birt a vállalat eleget tenni további fizetési kötelezettségeinek és ezért a Casa Padurilor árverést kért a vállalat ellen. Az árverésen — amint megirtuk —

a vállalat 21 kilométer hosszú iparvasutját és circa 24.000 köbméter fáját, továbbá 3 beépített fűrészt, amelynek jelenlegi értéke mintegy 15 millió lej, a Casa Padurilor vásárolta meg 2,650.000 lejért.

Értesüléseink szerint az érdekeltek megtámadták az árverést, mert az árverést törvénytelenül tartották meg.

Értesüléseink szerint a Rézbányai vezérigazgatója Romániában tárgyalásokat folytat a Casa Padurilorral szemben fennálló kötelezettségeinek rendezésére, aminek eredményes lefolytatására annál is inkább remény van, mert a vezérigazgató nagyvagyonu családja

a Casa Padurilorral szemben vállalandó kötelezettségeket garantálni hajlandó.

Ha sikerül a megegyezést létrehozni, úgy a Rézbányai Erdőipar Rt. folytatni fogja működését.

Electrificarea Banatului

Minele de Cărbuni din Lupeni au încheiat o tranzacție cu Societatea de Electricitate din Periam pentru electrificarea Banatului

Zilele acestea s'au încheiat tratativele dintre Minele de Cărbuni Lupeni și Soc. de Electricitate Periam, în ce privește electrificarea Banatului. Tratativele au avut loc la Timișoara și au fost conduse de către d. Bujoiu Ioan directorul general al Soc. Minele de Cărbuni Lupeni. In urmă acestor tratative,

noul consorțiu va aproviziona nu numai orașul Timișoara cu electricitate, ci întreaga regiune.

Conform planurilor întocmite, nouile investițiuni în ce privește electrificarea Banatului

ar costa

circa 160 milioane lei.

Cărbunele necesar producției curentului electric l-a furniza Minele Lupeni, atât pentru centrala Timișoara, cât și pentru restul uzinelor ce se vor înființa. Din această cauză în noul consorțiu, Soc. Minele Lupeni are prevalență față de Soc. de Electricitate Periam.

De prezent, reprezentanții noului consorțiu discută la Timișoara chestiunea tehnică și financiară în ce privește realizarea marelui plan de electrificarea a Banatului.

O nouă întreprindere forestieră în București

Nouă întreprindere s'a înființat sub firma „Bradul Românesc” în formă de societate anonimă pentru industria

În București s'a înființat o nouă întreprindere forestieră, sub firma „Bradul Românesc” S. A. R. pentru exploatarea uădurilor din Someuta-Mare, cu un capital de 500.000 lei, compus din 1000 acții de câte 500 lei.

In noua societate sunt co-

interesați dnii Ioan Tibil din Someuta și Radu Seinescu din București cu câte 100 mii lei, V. Ghibaldan cu 50.000 lei, Micu Ciocas cu 110.000 lei, A. Oprea cu 20.000 lei, H. Bruna cu 200.000 lei și Emil Comșa cu 100.000 lei.

Uzinele „Dura” din Timișoara continuă să se desvolte

Direcțiunea uzinelor a luat în chirie localurile fabricii „Turul” din Timișoara, în cari s'a și instalat

Uzinele „Dura” din Timișoara, fuzionată anul trecut cu „Lumina” prima întreprindere de candelabre din Timișoara, a luat în chirie localurile fabricii „Turul” din Timișoara.

estinzându-și activitatea

și s'a instalat și în str. Buzias No. 15.

Direcțiunea uzinelor „Dura” prin concentrarea celor două

renumite fabrici de articole electrotehnice și de candelabre

a realizat o tranzațiune rațională având astfel posibilitatea, ea să furnizeze clientelei sale produse mai excelente și mai ieftine.

Október 6-án szavaznak az Első Nagyszebeni Cipőgyár Rt. hitelezői

45 millió a passziva, 68 millió az aktiva

Prima Fabrica de Ghete S. A. Sibiu — Első Nagyszebeni Cipőgyár Rt. kényszregyezségi ügyében okt. 6-ára van kitűzve a hitelezők leszavaztatása. A hitelezői bizottságba Panta Schaffhausen, Heintz Fr. Fii Sibiu, Karres si Fii Medias cégeket delegálták.

A cég főbb hitelezői: Andreé & Ehrman Agnita 171.568 lej, Albeo Wien 35.000 lej, Boros B. Cluj 26.952 lej, Furnitura Cluj 12.386 lej, Kaptafagyár Lugos 16.472 lej, Ideal Lederfabr. Witz 16.472 lej, dr. Falk Brasov 24.140 lej, Román ceruzagyár Sibiu 11.075 lej, Humanic Wien 223.101 lej, Hecker & Petrovsky Lugoj 57.591 lej, Karres si Fii Medias 7,748.914 lej és 914.358 lej, Klinger Henrik Sf. Gh. 27.505 lej, Krafft & Drottler

Sibiu 14.589 lej Katz & Brasoveanu Sibiu 442.852 lej, Neuzil Fr. Sibiu 36.940 lej, Palma Timisoara 745.896 lej, Schorr & Co. Buc. 33.332 lej, Franz Trigarzsky Sibiu 247.922 lej, Tretorn Buc. 675.869 lej, Uz. Electr. Sibiu 138.030 lej, Heintz Söhne Sibiu 10,555.957 lej, Banca Romaneasca Sibiu 10 millió lej, Cred. Ind. Buc. 5,414.582 lej, M Goldstein Cernauti 150.000 lej, Ferentzi Victor & Fritz Sibiu 3,254.000 lej, Viktor Ferentzi Sibiu 2,600.000 lej és 1,952.786 lej, Fritz Ferentzi Sibiu 4,700.000 lej, 971.065 lejre, aktivái 67 millió Panta Schaffhausen 12,412.600 lej, 543.930 lejre rugnak. Ajánlott két év alatt 60 százalék kvótát.

O nouă bancă în Satmar

Noul institut sub firma „Banca Economică”, se înființează cu un capital de două milioane în Sătmăr, în cointeresăția familiei dlui Dr. Leopold Ehrenreich. care speră să urce imediat capitalul cu sprijin din strelnătate

In Sătmăr, în localul restaurantului „Europa” din str. Lucaciu, se înființează un nou institut financiar sub firma „Banca Economică”, în cointeresăția familiei dlui Dr. Leopold Ehrenreich, care

caută să urce imediat capitalul social,

contemplant la două milioane lei.

Dl. Ehrenreich, care a participat și la fondarea „Băncii Economice din Sătmăr”, ce ulterior a fuzionat cu Banca din Sătmăr”,

intenționează să urce capitalul noiei bănci, cu capital din streinătate,

mărginindu-și activitatea la operații strict financiare.

Concentrarea asigurărilor industriei ardelenne

Regionala Cluj a „Ugir”-ului a luat inițiativa unei concentrări a tuturor asigurărilor întreprinderilor industriale din Ardeal. Prin această concentrare se urmăresc două scopuri egal de importante. Odată centralizate asigurările „Ugir” speră să se poată reduce în mod simțitor cheltuielile de asigurare. Pe de altă parte, concentrarea se va face la

un grup de societăți de asigurare concentrate

și ele în acest scop spre a oferi industriei garanțiile cele mai puternice.

Regionala Cluj a „Ugir”-ului desfășoară în direcțiunea această o foarte energică acțiune, pentru realizarea acestui proiect. Deocamdată nu se știe

cari vor fi acele societăți de asigurare

cari vor face parte din grupul, căruia i se vor încredința asigurările industriei ardelenne.

Cert e însă faptul, că din grup nu vor putea face parte decât acele societăți de asigurare, cari oferă cele mai serioase și mai puternice garanții.

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA
COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 77.400.000

Sediul Social : Satu-Mare.

Sucursale :

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI
MIHAL.

Afiliațiuni :

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Cassa de Păstrare și Banca de Credit din Cluj Societate pe Acții

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii (v. Mátyás király-tér) No. 7.

CAPITALURI PROPRII:

143,000.000 LEI

SAJÁT TŐKÉI

PRIMEȘTE DEPUNERI pe lângă un
etalon avantajos, replătindu-le de
obicei fără anunțare prealabilă.
Acordă împrumuturi ieftine.

SUCURSALE:

DEJ
DICIOSÂNMĂRTIN
ALBA-IULIA
TÂRGUL-MUREȘ
ORADEA
TIMIȘOARA

BĂNCI AFILIAȚE: CASSA DE ECONOMIE S. A. DIN
JUDEȚUL TURDA-ARIEȘ, TURDA; BANCA DE ECO-
MOMIE ȘI CASSA DE PĂSTRARE DIN JUDEȚ. ALBA INF.
S. P. A., AIUD; CASSA DE PĂSTRARE ȘI CREDIT DIN
REGHIN ȘI JUR SOC. ANON. REGHIN; BANCA POPO-
RALĂ S. A. HUEDIN; BANCA DE CREDIT DIN GHERLA
SOC. ANON. GHERLA; CASSA DE PĂSTRARE A JU-
DEȚULUI ODORHEIU SOCIETATE ANON. ODORHEIU.

Execută orice afacere bancară în modul cel
mai avantajos. Antrepozite lângă gara Cluj

BETÉTEKET előnyös kamattal mellett
FOGAD EL és rendszerint felmon-
eás nélkül fizet vissza. Olcsó köl-
esönöket nyújt.

FIÓKOK:

DÉS
DICSÓSZENTMÁRTON
GYULAFEHÉRVÁR
MAROSVÁSÁRHELY
NAGYVÁRAD
TEMESVÁR

AFFILIÁT INTÉZETEI: TORDAARANYOS VÁRME-
GYEI TAKARÉKPÉNZTÁR RT., TORDA; ALSÓFEHÉR-
VÁRMEGYEI GAZDASÁGI BANK ÉS TAKARÉKPÉNZ-
TÁR RT., NAGYENYED; SZÁSZRÉGENVIDÉKI TAKA-
RÉK ÉS HITEL RT., SZÁSZRÉGEN; NÉPBANK RT.
BÁNFFYHUNYAD; SZAMOSUJVÁRI HITELBANK RÉSZ-
VÉNYTÁRSASÁG SZAMOSUJVÁR; UDVARHELYME-
GYEI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZV. TÁRS. UDVARHELY.

Minden bankügyletet a legelőnyösebben
végez. Áruraktárai a vasút mellett